

V I E N Y B Ė

72 M. 43 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. SPALIO (OCTOBER) 31 D.

TEL. Applegate 7-7257

KAINA 15 C.

NAUJASIS POPIEŽIUS KVICIA SIEKTI TAIKOS IR DARNUMO

Naujasis popiežius Jonas XXIII pradėjo savo pareigas praėjusį trečiadienį, kviesdamas viso pasaulio vadovus siekti taikos ir darnumo, atsisakyti nuo ginklavimosi lenktynių ir sukurti teisingą taiką.

Jis prašė valstybių vadus paklausti savo žmonių balso. Visi žmonės, sakė popiežius, prašo ne pasibaisėjimą keliančių ginklų, bet maldauja taikos, teisingumo, pastovumo ir santaikos.

Naujasis popiežius prašeko į pasaulį iš Vatikano rūmų Sixto koplyčios, kur praėjusį antradienį jis buvo išrinktas Romos Katalikų Bažnyčios galva. Prieš išrinkimą popiežiumi Jonas XXIII buvo kardinolas Angelo Joseph Roncalli, Venecijos patriarchas, kuriam lapkričio 25 d. sukaks 77 metai. Jis yra kilęs iš neturtingos italų šeimos ir yra laikomas gabiu diplomatu.

Naujojo popiežiaus rinkimai prasidėjo praėjusį sekmadienį. Juose dalyvavo 51 kardinolas iš visų pasaulyje esančių kardinolų. Nedalyvavo tik du: Vengrijos Mindszenty ir Jugoslavijos Stepinac, kurie negavo leidimo vykti į Romą.

Kai tik antradienį apie 5 val. vakare pasirodė balti dūmai virš Vatikano rūmų, kas reiškė ženklą, kad popiežius išrinktas, į sv. Petro aikštę tuojau pradėjo plaukti minios žmonių. Naujam popiežiui pasirodžius balkone, aikštėje jau buvo apie 250,000 asmenų.

Kardinolas Roncalli, sakoma, pasirinkęs Jono vardą norėdamas pagerbti savo tėvą, kuris buvo tuo vardu.

Prezidentas Eisenhoweris savo sveikinimo telegramoje naujam popiežiui pareiškė, kad visi amerikiečiai jungiasi prie linkinčių sekmės popiežiui Jonui XXIII. Prezidentas dar

pastebėjo, kad naujam popiežiui linkėjimus siunčia visi geros valios žmonės.

* De Gaulle vyriausybė nutarė, kad naujojo Prancūzijos parlamento atstovais negalės būti renkami bankininkai, aukšti valdininkai ir karinių medžiagų konstruktoriai, jei jų firmos turi vyriausybės užsakymus.

KREMLIUS PARODĖ SAVO NENUOŠIRDUMĄ

Sovietų Sąjunga jau metai bando įtikinti pasaulį, kad ji trokštanti atominius bandymus nutraukti, o dabar, kai amerikiečiai ir anglai bandymų nutraukimą perkėlė iš žodžių srities į darbų sritį, Kremlius atsísuko prieš save patį ir siū-

Rockefelleris tarp lietuvių. — Spalio 23 d. St. Moritz viešbutyje New Yorke, lietuviai, drauge su kitų tautinių grupių spaudos bei visuomenės atstovais, dalyvavo susipažinimo su Respublikonų kandidatu į New Yorke Gubernatorių, Nelsonu W. Rockefelleriu, vakarienių, kurią surengė Spyros Skouras. Iš kairės į dešinę: S. Sužiedėlis, V. Banelis, Vl. Barčiauskas, S. Narkėliūnaitė, M. Klizytė, Nelson A. Rockefeller, V. Tysliavienė, V. Abraitis, E. Čekienė, D. Klinga, J. Tysliava, adv. S. Briedis.

LIETUVIŲ PABĖGĖLIŲ DOVANA PREZIDENTUI EISENHOWERIUI

Praėjusį pirmadienį Baltuose Rūmuose prezidentui Eisenhoweriui buvo įteikta lietuvių pabėgėlių dovana dail. Vytauto Kasulio sukurtas didžiulis paveikslas, vaisduojas lie-

tuvų pabėgėlių komunizmo aukų likimą.

Paveikslas įteikimo delegacijai vadovavo BALFo pirm. kan. J. Končius. Kiti jos nariai buvo BALFo Washingtono skyriaus pirm. K. Škirpa ir studentės Dalia Minkūnaitė ir Irena Banaitytė iš New Yorke.

Kan. J. Končiaus pareikimu paveikslas įteiktas išreiškiant dėkingumą prezidentui Eisenhoweriui ir amerikiečių tautai už suteiktą ir teikiamą paramą lietuviams pabėgėliams.

Amerika, sako Dulles, yra nusistačiusi bandymus nutraukti (Nukelta į 8 psl.)

lymą atmetė. Valstybės sekretorius Dulles sako, kad Sovietai, atmesdami amerikiečių ir anglų siūlymą vieneriems metams nutraukti branduolinius bandymus aiškiai atskleidė savo nenuoširdumą tuo klausimu.

Pranas ir Marija Vaitukaitiai, žinomi Brooklyno veikėjai, neseniai buvo nuvažiuavę aplankyti sūnaus, dr. Algirdo P. Vaitukaitio, naujai nupirkto ūkio New Yorko valstybėje. Tas 150 akrų ūkis seniau priklausė vienam turtuoliui ir turi visus moderniškus įrengimus. Dr. Vaitukaitis kviečia tėvus tenai apsigyventi.

TARPTAUTINĖ MOTERŲ PARODA NEW YORKE

Šiomet jau 35-tą kartą iš eilės yra ruošiamą Tarptautinė Moterų paroda New Yorke, kurioje dalyvauja virš 30 įvairių tautų, išstatydamos savo liaudies meno ir dailės kūrinius. Tuo pat laiku vyksta ir muzikos bei dainų pasirodymai.

Šioj parodoj, kaip ir kasmet, tradicija virtus, dalyvaus ir lietuviškos moterys. Šiuo metu, vadovaujant V. Jonuškaitei-Leskaitienei, eina skubūs pasirėngimo darbai. Gauta du paviljonai, iš kurių viename bus simuliškos parodos ekspozicija, (jį galėsime ir nusipirkti) gi antrame, vietoj pernai buvusio audimo staklių, bus verpimo ratelis, kurį demonstruos tautiniais drabužiais apsirengę, mūsų linų verpėjos.

Paroda atidaroma lapkričio 3 dieną ir tęsis visą savaitę. Paskutinę dieną, t. y. lapkr. 10 d. 2 val. p. p. įvyks lietuviška programa. Bilietus prašoma iš anksto išgyti pas J. Ginkų, Jokubaičių parduotuvęj, Atletų Klube ir pas visas Lietuvių Moterų Atstovybės klubo nares. Iš lietuvių perkant kainuoja žymiai pigiau ir procentas eina lietuvių parodos reikalam.

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

• Spalio 31 d. 7:30 v. v. Stanaičių namuose 63-07 74th St., Middle Village įvyks Santaros New Yorko skyriaus susirinkimas. Studentams aktualiais klausimais kalbės ir diskutijas praves D. Nargelė-Nargelavičius. Literatūrinę dalį išpildys Statkutė ir Skėmaitė. Po susirinkimo tradiciniai šokiai.

• Lapkričio 9 d. 4 v. p. p. Baltic Freedom House, 131 E.

70 Street, New York, N. Y. įvyksta visuotinas New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmu narių susirinkimas, kuriame visi nariai kviečiami dalyvauti. Tuo po susirinkimo bus du pranešimai, į kuriuos kviečiami ir svečiai. Šią vasarą Aliaskoje medžiojęs dr. J. K. Valiūnas, Neris International Co. direktorius, parodys jo paties pagamintų to krašto spalvotų vaizdų ir papasakos apie medžioklės nuotykius bei Aliaskos ateities galimybes. Vicekonsulas A. Simutis padarys pranešimą apie pirmąjį New Yorko mokytoją Karolį Kuršių (Carolus Curtius), nuo kurio atvykimo į Amerikos kontinentą netrukus sueina trys šimtai metų.

• Lapkričio 9 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, New Yorko sportininkai ruošia pirmą rudens šokių vakarą. Pradžią 7:30 v. v.

• Lapkričio 15 d. 7 v. vak. įvyksta L. S. T. Korp. Neo-Lithuania metinė šventė naujoje Maspeth Lietuvių Klubo salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth. Bus iškilmingas posėdis, valės ir šokiai grojant R. Butrimo, orkestrui.

Paskaita apie liberalizmą

Spalio 26 d. New Yorko Sviesa ir Santara Baltijos Laisvės namuose suruošė atvykusio iš Detroito dr. Juliaus Kaupo paskaitą tema "Kova už liberalizmą". Taip pat kalbėjo iš Detroito atvykęs Saulius Šimoliūnas. Jų pasiklausyti susirinko studentai, studentės, filisteriai — virš 50 asmenų. Kalbėtojai iškėlė visą eilę įdomių bei aktualių klausimų ir tuo sukėlė gyvas diskusijas.

Paskiau buvo suruošta kavutė. A. B.

Atsiprašome

Spalio 10 d. Vienybėje buvo paskelbta trumpa korespondencija iš Los Angeles -- "Norėjo išardyti Kudirkos minėjimą". Toje korespondencijoje buvo pallestas p. A. Raulinaitis, kuris savo laiške Vienybės redaktoriui, dabar rašo:

"Kadangi ši žinutė liečia mane asmeniškai ir kaip Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus pirmininką, pareiškiu, kad joje suminėti įvykiai neatatinka tiesai ir tikronybei ir yra grynas korespondento "D" prasimanymas ir šmeižtas."

Kalbamoji korespondencija neturėjo patekti į spaudą, nes jos autorius nebuvo prisilutęs nei pavardės nei adreso. Deja ši klaida per vėliau buvo pastebėta. Vienybės redaktorius nuokirdžiai atsiprašo p. A. Raulinaitį dėl jam padarytos moralinės skriaudos. Tuo labiau, kad tas anoniminis korespondentas, kaip vėliau patikrinome, pallesdamas p. Raulinaitį, iš tikrųjų apsilenkė su tiesa.

* Pirmą kartą istorijoje į anglų lordų rūmus (parlamentą) išrinktos dvi moterys: Swanborough ir Wooton.

BANGA TELEVISION

V. ZELENIŠ, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Lincoln Ave.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, III-PI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbliai ir t. t.

TAMSOMA: televizija, radijas, III-PI.
Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Lietuviška duona

Lietuviškas sūris

Lietuviškos dešros

ir skilandžiai

JONAS ANDRULIS
Michigan Fan Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISIAUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų,

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą

PETRĄ LISIAUSKĄ

64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

Pasaulio ĮVYKIAI

* Prezidentas Eisenhoweris, kalbėdamas šią savaitę New Yorke, ragino demokratų ir nepartinius balsuotojus remti respublikonų kandidatus. Jo tvirtinimu vadovaujančiai demokratų partijos grupei trūksta garbingų ir sveikų principų. Anot prezidento, respublikonų partija pasisako už sveiką pažangią vyriausybę.

* Washingtonė demokratų partijos rinkiminės kampanijos vedėjai tvirtina, kad demokratų partijos kandidatai bus išrinkti didele balsų dauguma, nežiūrint Eisenhowerio bei viceprezidento Nixono raginimo balsuoti už respublikonus.

* Lapkričio 7 d. Maskvoje susirenka viso pasaulio komunistų vadai rusų revoliucijos sukakčiai paminėti. Ta proga Chruščiovas ruošiasi pateikti keletą "siurprizų", manoma, kad viešumoje vėl pasirodys Molotovas, kuris vis tebėra diplomatinio patarėju prie vyriausybės.

* Fordo įmonės, kurios kasmet per pinnuosius tris semestrus parduodavo 1,700,000 au-

tomobilių, šiais metais parduodė tik 934,000.

* Kancleris Adenaueris pasirošęs susitikti su Chruščiovu Maskvoje diskutuoti Rytų Vokietijos likimą.

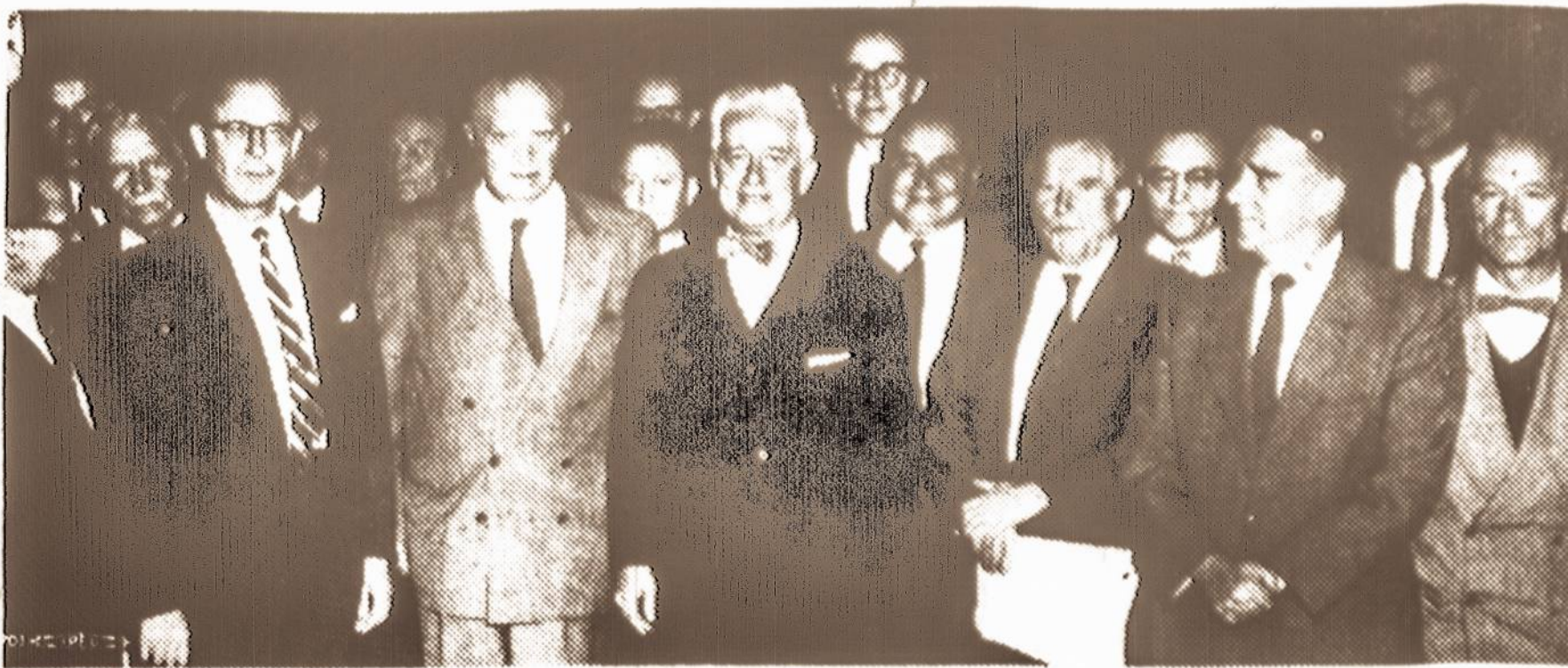
* Chruščiovas ir maršalas Vorošilovas gruodžio m. laukysis Irane.

* Sovietai išbandė naujo tipo atominę bombą, kuri neturi uranumo žymių radioaktyvumo nuosėdose.

* Kinijos žemyno vidury at-rasta 200,000 kv. km. pločio požeminė jūra, apimanti Kiangsu, Houan ir An-Houci provincijas.

* Sovietų puskarininkis Aleksandras Ponomarenko, kuris praeitą žiemą buvo atbėgęs į vakarus, savo valia dabar grįžo atgal į Sovietų Sąjungą.

* Chruščiovas per 600 km. į rytus nuo Maskvos pasistatė milžinišką slėptuvę nuo atominių bombų. Šioje požeminėje tvirtovėje galės gyventi ir dirbti du šimtai asmenų.

Kongresmonas K. B. Keating tarp lietuvių. -- Neseniai New Yorke įvykusiame VLIKO posėdyje atsilankė ir kongresmonas K. B. Keating, respublikonų kandidatas į JAV Senatą iš kairės į dešinę: A. Juknevičius, J. Audėnas, prof. S. Kairys, VLIKO pirm. dr. A. Trinakas, P. Jočys, Gen. Kons. J. Budrys, V. Banelis, kongr. K. B. Keating, J. Štikliorius, J. Petronis, V. Sidzkauskas, S. Grižė-Jurgelevičius, P. Vainauskas, D. Krivickas, L. Simkus.

RESPUBLIKONAI AR DEMOKRATAI

V. BARČIAUSKAS

Tik kelios dienos beliko iki lapkričio 4 d. rinkimų. Šie rinkimai yra svarbūs visiems JAV gyventojams. Kokius laikus mes gyvename! Tarptautinės politikos įtampa pasaulyje. Žmonijos akys nukreiptos į Ameriką. Gyvename atominės jėgos laikais. Šiandien daugelis rūpinasi, kaip išvengti karo, kuris, jei įvyktų, galėtų sunaikinti visą civilizaciją. Todėl ypač svarbu, kam pavesti šalies valdžios vairą.

Visiems svarbu, kad Ame-

rikos gerovė klestėtų, kad kiekvienas gyventojas būtų aprūpintas darbu, kad jo uždarbis būtų geras, kad jis galėtų aprūpinti savo namus ir šeimą. Ypač svarbu, kad Jungtinės Valstybės ekonominiai būtų stiprios, kaip jos turi būti stiprios ir kariu atžvilgiu. Turi būti saugi ne tik pati Amerika, bet ir laisvasis pasaulis, kuriam tebegresia pavojus iš sovietinio imperializmo pusės. Tik ekonomiškai ir kariškai stipri Amerika gali atsispirti sovietiniam spaudimui.

Per paskutiniuosius šešerius metus Amerikos ūkis pakilo. Statistika rodo, kad šiais metais Amerikos gamyba pasiekė 500,000,000,000 dolerių. Tai rekordinis kiekis ir rekordinė vertė. Darbo žmonių uždarbiai yra aukštesni, negu kada nors jie yra buvę. Ir, svarbiausia, kainos paskutiniiais mėnesiais pradėjo kristi žemyn. Ekonomistai mano, kad vartojamų prekių kainos pavyks išlaikyti vietoje ir ateinančiais metais.

Tiesa, Amerikoje pergyventas vadinamas atoslūgis. Pasireiškė nedarbas. Washingtonė ir visoje Amerikoje visuomenė pasidalino į dvi grupes. Viena šaukė, kad ateina depresija, kad reikia leisti valdžios pinigais milijonais įvairiems darbų projektams. Zodžiu, praskolinti išdą ir skolomis apkrauti ateinančias kartas. Kita visuomenės dalis sakė, kad reikia daugiau pasitikėti savimi, nesileisti į paniką. Šiai grupei vadovavo prezidentas Eisenhoweris ir respublikonai. Kas iš to išėjo? Jau praeitą mėnesį bedarbių skaičius sumažėjo 600 tūkstančių. Namų statyba eina visame krašte. Darbininkų pajamos pasiekė 71%, ir tai 6% daugiau negu 1952 metais. Pereitą mėnesį darbininko uždarbio vidurkis pasiekė 85 dolerių. Be to, šeimų pirkimo galė pakilo 7 nuosimėčius.

Taigi, be didelių valstybės išdų išlaidų, be lindimo į skolas, Amerikos ūkis eina klestėjimo kryptimi. Nedarbas ma-

žėja, dirbantieji vis daugiau uždriba, perkamoji žmonių galia kyla.

Kariški pasirengimai taip pat vyksta. Reikia žinoti, kad mūsų kariuomenė šiandien stovi netoli Sovietų Sąjungos sienų. Mūsų kariškos jėgos budi, kad Sovietai nemėgintų vėl grobti laisvųjų tautų, kaip jie kad darė iki 1952 metų.

Visi žinome, kad tik demokratų valdymo laikais, JAV vadovaujant pasaulinei politikai, komunistai pavergė 800,000 žmonių.

Respublikonai jiems pastoro kelią.

Kas toliau turi vadovauti Amerikos politiniam gyvenimui? Mes žinome, kad prezidentu yra respublikonas, tačiau jė vieno neužtenka. Šalis valdoma įstatymais, o juos leidžia kongresas, todėl svarbu, kad kongrese — Atstovų Rūmuose ir Senate — įtaka būtų rankose tų žmonių, kurie rūpinasi ekonomine laisve pagrįsta santvarka. Respublikonai irodė, kad jiems rūpi visos žmonijos laisvė.

Paimkime Artimuosius Rytus: Eisenhoweris pasiuntė kariuomenę, ir Lebanas su Jordanu buvo išgelbėti nuo komunistinio imperializmo. Toliauose Rytuose, respublikonų vadovaujamos JAV nesitraukia nė žingsnio. Komunistai nebedrįsta toliau eiti.

Taigi, JAV saugoja ne tik savo teritorijas, bet ir kitas valstybes. Vėliau ar anksčiau laimėjimas bus mūsų.

New Yorke valstybė į Washingtoną yra pasiuntusi stiprius vyrus. Tik prieš porą metų buvo išrinktas į Senatą Jacob K. Javits. Dabar respublikonų kandidatas į Senatą yra Kenneth B. Keating, 12 metų išbuvęs Kongrese ir gerai lietuviams pažįstamas žmogus. Kai respublikonų kandidatas Keating turi didžiausią patyrimą Kongrese, kai jis per tuos 12 metų dalyvavo įvairiose tarptautinėse konferencijose, tai jo oponentas — Hogan — nežino nuo Pollo Grounds iki Battery, nes jis visą savo gyvenimą praleido, būdamas apskrities prokuroru.

(Tęsinys 11 psl.)

**NUTARK JAU DABAR, KAD
MŪSŲ DIDŽIAJAI VALS TYBEI
REIKALINGAS NAUJAS GUBERNATORIUS
Juo turi būti jaunas ir energingas**

NELSON A. ROCKEFELLER

**Todėl atlik savo pareigą - dalyvauk rinkimuose
ir balsuok už
NELSON A. ROCKEFELLER**

Rockefeller pasižada dirbti kartu su įmonių vadovybėmis, darbininkų unijomis ir apdraudus bendrovėmis, kad ištyrus pensijų perkėlimo reikalus.

Jis nori, kad darbininko teisės į pensijas būtų apsaugotos ir tada, kai jis keičia darbą.

NELSON A. ROCKEFELLER

Rockefeller pasižada rūpintis, kad apdrauda ligoje ir grupinė gyvybės apdrauda veiktų ir tada, kai darbininkas išeis į pensiją.

Rockefeller pasižada daryti viską, kad būtų priimti įstatymai, kurie saugotų unijų fondus.

Kitos valstybės sparčiau vystosi negu New Yorke valstybė. Rockefeller būdamas New Yorke valstybės gubernatorium, rūpinsis išvystyti New Yorke valstybės ūkinį gerbuvį, rūpinsis darbais. Tai reiškia, paskatinimą naujos pramonės ir biznio New Yorke valstybėje plėtimą.

Todėl balsuokime už Nelson A. Rockefeller.

Balsuokime už respublikonus.

1952 metais, respublikonams paėmus JAV valdžią į savo rankas, sustabdytas komunistų imperializmas.

Rinkime Nelson A. Rockefeller į New Yorke valstybės gubernatorių, Kenneth B. Keating į JAV senatorius. Balsuokime už visus respublikonų kandidatus.

BALSUOKITE EILĖJE A

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries - \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

Boris Pasternak

Poetas Boris Pasternak, kurio namai netoli Maskvos dabar yra policijos saugojami, pagaliau buvo priverstas atsisakyti Nobelio premijos — 40.000 dolerių — už savo komunistams nesuvirškinamą novelę "Daktaras Zivago".

Si laisvajame pasaulyje dabar labiausiai skaitoma knyga tapo skersu kaulu Kremliaus gerklėje, nežinint to, kad pačioje Rusijoje ji nebuvo išleista. Ir tai įvyko tuo pačiu metu, kada komunistai daugiausiai kalba apie "koegzistenciją", apie bendradarbiavimą su Vakarų pasaulio intelektualais...

"Mirti nieko naujo, bet gyventi yra kur kas nauju", savo laiku rašė poetas Majakovskis. Oėja, jis, kaip ir poetas Jeseninas, negalėdamas pakęsti žmogūdiško bolševikų režimo, pagaliau nusizūdė. Boris Pasternak, kuris faktinai jau Stalino laikais turėjo būti likviduotas, tebėra gyvas ir kūrybingas.

Rusijos rašytojai, kurie dabar, valdžios verčiami, Pasternaką pašalina iš savo sąjungos, ilgainiui bus užmiršti. Bet Pasternak kūryba laisvę mylinčio žmogaus širdyje gyvens amžinai.

Naujas popiežius

Kardinolas Angelo Giuseppe Roncalli tapo išrinktas 262 šv. Petro įpėdiniu, kuris, savo tėvo pagarbai, pasirinko Jono XXIII vardą. Naujasis popiežius, kuriam dabar 76 metai amžiaus, pirmoje savo kalboje iš sosto pareiškė:

"Mūsų mintys pirmiausiai krypta į tuos vyskopus, kunigus ir tikinčiuosius, gyvenančius ten, kur šventos Bažnyčios teisės yra mindžiojamos, kur ganytojai yra atsidūrę tokioje būklėje, kad negali eiti savo pareigų."

Taigi, naujojo popiežiaus, kaip ir Pijaus XII, pastangos, atrodo, bus daugiausiai nukreiptos į kovą su komunizmu — su priešininku visų religijų, bet ypač katalikų, kurių šiandien pasaulyje yra arti pusė bijijono ir kurie, savo dvasinės jėgos dėka, neketina pasiduoti.

Naujasis popiežius taip pat kalba apie taiką. — Tarp taikos ir vergijos yra didelis skirtumas — kalbėjo popiežius Jonas XXIII cituodamas šv. Tomo žodžius.

PAVERGTŪJŲ EUROPOS TAUTŲ SEIMAS IR JO DARBAI

Pasikalbėjimas su Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininku V. Sidzikausku

(Pabaiga)

Paryžiuje, Londone ir Bonoje veikia Pavergtųjų Europos Tautų delegacijos ir biurai; Romoje, Buenos Aires, Montevideo, Rio de Janeiro ir Santjago veikia tik delegacijos, o Japonijos sostinėje, Tokio, — Pavergtųjų Europos Tautų atstovybė. Visur, išskyrus Tokio, į šias institucijas yra aktyviai įsijungę lietuviai. Artimiausioje ateityje numatoma suorganizuoti PET delegacijas Otavoje, Stockholme, Kopenhagoje, Briuselyje ir kitose sostinėse.

Į 16 Lietuvos Delegacijos narių 11 gyvena Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir pastoviai dalyvauja visuose Seimo posėdžiuose ir visų komisijų darbuose, o 5 yra Europoje ir jie aktingai įsijungia į PET Seimo darbus, kai vyksta europinė Seimo sesija. Europoje kasmet renkasi viena Seimo sesija, į kurią paprastai iš JAV vyksta delegacijų pirmininkai. Lietuvos Delegacijai pirmininkauja V. Sidzikauskas, vicepirmininkas yra dr. A. Trimakas, nariai JAV — J. Audėnas, K. Bielinis, M. Brakas, J. Brazaitis, Br. Nemickas, V. Rastenis, J. Valaitis, P. Vainauskas ir V. Vaitiekūnas, o Europoje — V. Banaitis, P. Karvelis, J. Lanskoronskis, E. Turauskas ir J. Vilčinskis. Lietuvos Delegacija būna sudaroma Lietuvos Laisvės Komiteto kiekvienai Seimo sesijai, vadovaujantis principu, kad į ją įeity visų Lietuvos politinei diferenciacijai atstovaujančių organizacijų žmonės, kad ji atspindėtų visą mūsų tautos politinę valvorykštę. Pavergtųjų Europos Tautų Charta nustato, kad delegacijų nariais gali būti tik Sovietų Sąjungos pavergtųjų Centro ir Rytų Europos valstybių piliečiai.

Lietuvos Delegacijos nariai įeina į visas Seimo komisijas: Generalinį Komitetą — V. Sidzikauskas, Politinę Komisiją — dr. Trimakas, (pavaduotojas M. Brakas), į Socialinę — dr. Nemickas (pavaduotojas Vainauskas), Teisų — M. Brakas (pavaduotojas Nemickas), Ūkinę — Audėnas (pavaduotojas Vainauskas), Kultūros — Vaitiekūnas (pavaduotojas Brazaitis), Informacijos — Rastenis (pavaduotojas Vaitiekūnas).

Į paskutiniųjų Pavergtųjų Europos Tautų darbų yra paminėtina bolševikinės vergovės 40-ties metų sukakties proga suorganizuota kinomajoji paroda, kuri buvo rodoma New

Yorke, Washingtone, Columbus, Ohio, Galvestone (Texas), Chicagoje, Pittsburghe, Manchesteryje (N. Hampshire) ir kituose Amerikos miestuose, o taip pat ir Strassburge (Europoje). Paprastai į PET dienotvarkę patenka tie klausimai, kurie būna svarstomi Jungtinėse Tautose. Peržvelgę tik paskutiniojo mėto dienotvarkes, joms rasime Vengrijos revoliucijos vadų nužudymo pasmerkimą; reagavimą į Maskvos pastangas per Viršūnių Konferenciją ir per Sovietų perlamą Rytų — Vakarų saugumo pakta įteisinti smurtą ir įamžinti Europos kraštų pavergimą; Kremliaus diktatorių koloninių užmačių pavaizdavimą; žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių mindžiojimą mūsų kraštuose ir kt.

Pagrindinės problemos, kurios svarstomos šios sesijos darbar vykstančių posėdžių metu yra: (1) Asmens ir tautų apsisprendimo teisės tarptautinis pripažinimas (2) Sambūvis — Sovietų politinės kovos ginklas, (3) Rytų ir Vakarų kultūriniai santykiai.

Palyginti, dar neilgas PET amžius jau leido atlikti visą eilę darbų, stiprinančių pavergtųjų tautų išlaisvinimo vil-

ti. Turbūt svarbiausia, kad šis laikotarpis apjungia tarptautinės organizacijos rėmuose Sovietų pavergtųjų tautų atstovus laisvajame pasaulyje bendrajai tų tautų išlaisvinimo kovai.

Tenka konstatuoti, kad ši organizacija per tą laiką savo darbu yra nusipelnusi atitinkamą pripažinimą: Tolydžio ji susilaukia vis daugiau ir daugiau dėmesio bei palankumo laisvojo pasaulio valstybėse ir tarptautinėse organizacijose.

Neolituanių metinė šventė

Nuo pat išikūrimo, Studentų Korp. Neo-Lithuania švenčia savo metinę šventę, kuri yra tarsi jos gimtadienio atžymėjimas. Ji paprastai švenčiama lapkričio mėn., nes lapkričio 11 d. skaitoma Korp. įsteigimo data. Šventės metu įvyksta iškilmingas posėdis, kuriuose dalyvauja garbės nariai, filisteriai, korporantai,

KAIRĖJE: Lietuvos Laisvės Komiteto nariai: (iš kairės) P. Vainauskas, V. Vaitiekūnas, J. Audėnas ir dr. A. Trimakas. Plačiau žiūr. mūsų bendradarbio pasikalbėjime su L.L.K. pirmininku V. Sidzikausku. V. Gedgaudo nuotrauka

Korp. bičiuliai ir akademinų organizacijų atstovai. Šių šventių akyvaizdoje juniorai iškilmingai prisiekia ir pakeliami į seniorus, t. y. tampa tikraisiais nariais.

Ir šiandien neolituaniai, nors išsklaidyti po visą pasaulį, nepamiršta šios savo iškilmingos šventės. Spalio 25 d. šventė buvo labai iškilmingai atšvęsta Clevelande, lapkričio 8 d. bus iškilmingai Chicagoje, o New Yorko neolituaniai ruošiasi ją atšvęsti lapkričio 15 d. Iškilmingai įvyks naujoje Maspetho Lietuvių salėje, kuri dar visai neseniai buvo baigta įrengti. Neo-Lithuania bus pirmoji, kuri šią, taip skoningai įrengtą salę, atidarys lietuviškam jaunimui, o ypač studentams ir moksleiviams.

Studentai ir moksleiviai kviečiami gausiai dalyvauti šiose iškilmėse, po kurių bus vaišės ir šokiai, grojant Butrimo orkestrui. Taip pat kviečiami visi Korp. Neo-Lithuania bičiuliai ir draugai. Pakvietimai gaunami pas visus korporantus, J. Ginkaus krautuvelyje arba skambinti telefonu valdybos nariams.

A. Spirauskas - MI 7-7992, D. Maurukaitė - AP 7-9205, V. Sutkutė - UL 8-3306, J. Tysliava, Jr. - AP 7-7257, A. Smetona - HA 4-6804.

Maspetho Lietuvių Klubo salė pasiekiamą autobusais. Iš Brooklyno — autobusu Nr. 59 - Grand ar Nr. 53 Corona link Queens Blvd., iki 71 gatvės. Iš čia tik keletas žingsnių iki salės.

SKAITYTOJAI, negavę atskiro paraginimo apie jų prenumeratos išsiųsimą prašomi žvilgtelti į savo adresą, pažymėtą viršų Vienybės antraštės. Laiku prisiųsta prenumerata yra taip svarbu, kaip ir laiku gauta žinia.

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1 1/4% extra)

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taupyk Čia—Daugiau Uždirbsi—Nelauk!

THE *Kings County* SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

BIRŽIŠKA APIE VAIŽGANTĄ

Prof. Mykolas Biržiška Los Angeles Dailių Menų Klube 1958 m. spalio 4 d. susirinkime kalbėjo apie kan. Juozą Tumą - Vaižgantą, pavadinęs savo pranešimą "Įvadas į pasikalbėjimą apie Vaižgantą". Mūsų bendradarbis Alg. Gustaitis čia pateikia tos paskaitos rašytinį santrauką.

1901 metais Mykolui Biržiškai išjungus į lietuvišką darbą tuoj teko išgirsti apie kun. Tumą - Vaižgantą kaip "Tėvynės Sargo" redaktorių, idomų judrų ir gabų publicistą.

Vaižgantas labai sunkiai derinosi tuometinėn lietuvių kunigų eilėn. Realinės mokyklos auklėtinis, kas buvo reta kunigų tarpe, nekoks jis buvo lotynistas ir retokai pavartodamas koki lotynišką sakinį, nevengdavo nė kalbos klaidų. Labai ambicingas, karštuolis, nelengvai suvaldomas savo bažnytinių viršininkų (vysk. Paulilionio ir kitų), sunkiai pasiduodavo autoritetams. Su Jakštu - Dambrasu jo santykiai buvo labai bičiuliški, bet kartais juodu susikirsdavo iki nekalbėjimo ir ne sykį Tumas išbėgdavo iš Dambrasuko kambario su juo susikirtęs. Senatvėje juodu vėl taikingai gyveno.

Su J. Tumu - Vaižgantu prof. M. Biržiška pirmą sykį susitiko 1905 metais Vilniuje Didžiojo Seimo metu. Tada M. Biržiška buvo partietis - socialdemokratas, Tumas gi skirtingos - katalikškos - pakraipos. Susitiko jie pietų metu pas Zemkalinį, pas kurį tuo metu pietaudavo Myk. ir V.

Biržiškai, Sirutavičius, Janulaitis ir kiti. Tumas-Vaižgantas, susipažinęs su M. Biržiška pasisakė noris su juo atskirai pasikalbėti. Nuėję atskiran kambarin, jiedu gerą pusvalandį kalbėjosi apie šį bei tą. Pagaliau M. B. užklausė, koki reikalą Vaižgantas turis. Tasai atsakė, kad jokio, tik noris su nauju žmogumi betarpiškai susėti ir šiaip pasikalbėti.

Vaižgantui dirbant "Vilties" redakcijoje, Vilniuje veikusi "Rūtos" draugija darydavo šokius į juos kviesdama ne tik lietuvius, bet ir tautiškai neaiškiai apsisprendusius. Po kurio laiko nė vienas ar ne viena neaiškiai apsisprendusių jaunuolių per šokius, na ir pasikalbėjimus, atlietuvėdavo. Šokius vedavo Jonas Vileišis, Myk. Šlezevičius, pašokdavo Myk. Biržiška ir kiti, atėdavo pasikalbėti ir kun. J. Tumas. Būdavo dar paskaitų, pranešimų, vaidinimų.

Is Vilniaus kun. Tumą - Vaižgantą išspaudė atgal Zemaičių vyskupijos Vilniaus vyskupijos valdytojas Michalkevičius, veikiamas lenkų kunigų, kurių šovinistinei priešlietuviškai akcijai ypatingai pavojingas buvo karštais savo straipsniais ir visuomenišku savo judrumu prasikišęs pro kitus Tumas. Pačiai lietuvių visuomenėi svarbesni ir autoritetingesni buvo "Vilties" redaktoriaus Antano Smetonos straipsniai, kas betgi nedrumsdavo tuomet

užsimesgusios judviejų bičiulystės, nė vėliau nenutrūkusios. Tačiau ir ankstyvesni "varpininkai" nebuvo Tumui svetimi. Prof. Vaclovas Biržiška rado buvusiam "Varpo" archyve slapyvardžiais pasirašintų Vaižganto korespondencijų, kuriose jis smerkdavo paskirus kunigus ir bene patį vyskupą, kai šie, jo nuomone, nusidėdavo tautinei lietuvių politikai. Tuos rašinius jis siuntė "Varpui", ir šis juos spausdino. Taip Vaižgantas bene apie pusmetį bendradarbiavo "Varpo", kas ilgus metus visai niekam pašaliečių nebuvo zinoma.

Nė socialdemokratams nesijautė Vaižgantas svetimas, net 1919 m. kapsukinei valdžiai bendradarbiavo, versdamas Vilniaus švietimo komisariatui įvairias knygeles, kurių viena to komisariato buvo išspausdinta. Kai vėliau Kaune buvo pasklidusi per ankstyva žinia apie Kapsuko mirtį, Tumas atsiliepė šiltu straipsniu.

Išstumtą iš Vilniaus kun. J. Tumą-Vaižgantą kun. Olšauskas iškvietė į Jungtines Amerikos Valstybes rinkti aukų "Saulės" mokyklos rūmams Kaune statyti. Kun. Olšauskas nebuvo iškalbus, tai dauguma aukų gauta dėka Vaižganto karšto iškalbingumo, nors pačių Amerikos lietuvių veikimu Vaižgantas nesusizavėjo, kaip matyti iš jo rašinio "Ten gera, kur mūs nėra", daugeliui ame-

riekiečių labai nepatikusio.

Sugrįžęs iš Amerikos ir kurį laiką klebonavęs Laižuvoje, o paskui dar padirbėjęs Rygoje, padėdamas kun. Bikinui laikraštį redaguoti, karo metu jis atsidūrė Petrapilyje, dirbdamas Lietuvių Draugijoje dėl karo nukentėjusiems šelpti ir visuomeniškai veikdamas. Savo veikimą Rusijoje Vaižgantas baigė staigiai, efektingai, vaižgantiškai: 1917 metų Lietuvių Seime Petrapilyje, vykstant balsavimui, ar suvažiavimas čia pat pasisako už Nepriklausomą Lietuvą ar tą reikalą turi spręsti Steigiamasis Lietuvos Seimas, keliolikos balsų dauguma pasisakyta už pilną Nepriklausomą Lietuvą. Dėl to protesto ženklai iš suvažiavimo išėjus pralaimėjusiems kairiesiems, Vaižgantas pašokęs karštai prakalboje, pareiškė nuo šiol politika daugiau neužsiimsias. Tik vis dėlto gan greitai dalyvavo Stockholme politinėje lietuvių konferencijoje, tuo pat metu tebekurdamas dar Anglijoje pradėtus "Pragiedrulių", ir 1918 metų vasarą atsidūręs Vilniuje kaip tik varė politinę publicistiką Lietuvos Aido, 1919 m. "Nepriklausomoje Lietuvoje", 1920 m. ir vėliau Kaune, nė kiek nevengdamas kitių politinių reikalus, savotiškai (vaižgantiškai) pasireiškdamas savo kalba teatre iš publikos prezidentą Stulginskį, užtariant kalinamą buvusį prezidentą Antaną Smetoną, kad būtų paleistas iš kalėjimo ir kt.

J. Tumą - Vaižgantą kiti dažnai ragindavo mesti publicistiką ir atsidėti rašytojiškai kūrybai kaip tokią. Ir pats Vaižgantas vis žadėdavo skirtis su publicistika, bet vis grįždavo publicistikon.

1918 metų rudenį ir 1919 metais buvo labai sunkūs Lietuvai. Lietuvos Taryba ir vyriausybė iš Vilniaus pasitraukia į Kauną. Vaižgantas palieka Vilniuje. Čia pat pirmasis bolševikmetis. Iš Vilniaus besitraukdami, bolševikai išvežė kun. Dogelį, kun. Reinį, L. Girą ir kitus. Vaižganto neišvežė, nors jis lietuvių tautoje turėjo kurkas didesnę vardą už išvežtuosius. Vaižgantas "pačiu laiku" susirgo šiltine, nuo kurios vos nenumirė. Liga jį išgelbėjo nuo išvežimo.

Po to okupacinis lenkmetis. Vilniaus lietuviai lenkų atžvilgiu laikėsi aiškios linijos, siekdami pilnos Nepriklausomybės su sostine Vilniumi. Lenkai ir lenkų generalinis komisaras Vilniui Osmolovski lietuviams pakisdavo provokacinių pasiūlymų, neva žadėdami jiems Vilniaus administravimą arba sakydami: si nori atgaivinti lenkišką universitetą Vilniuje, bet abiejų tautybių, lietuvių ir lenkų, nauda; jeif lietuviui tam būtų priešingi, - universiteto Vilniuje nebūsią.

Zinoma, tai tebuvo piktas lenkų žaidimas. Be kitko, lietuvių atstovams vos sugrįžus iš pasikalbėjimų su Osmolovskiu namo, lenkai brutaliai pas juos ir kitus lietuvius darydavo kratas, taigi pas Vaižgantą, Myk. Biržišką ir kitus.

Laikinasis Vilniaus Komitetas lietuvių reikalams ginti įsteigė du laikraščius: "Nepriklausomą Lietuvą", su redaktorium Vaižgantu (M. Biržiškos pasiūlymu) ir "Glos Litwy" su red. M. Biržiška (Vaižganto pasiūlymu). Kad ir nesitardami, abudu laikėsi lenkų politikos atžvilgiu kaip ir vienos linijos, tik Vaižgantas būdavo paveikiamas kultūringesnių lenkų "politiškiau" su Varšuvos politikos veikėjais kalbėtis. Jis karštai puldavo lenkų padaromas šunybės lietuviams Vilniaus krašte; bet buvo linkęs tikėti Osmolovskio pažadų nerimtumą (Osmolovskis ką tik buvo pažadėjęs tuč tuojau pašalinti kiekvieną lietuviams nepriimtą valdininką), M. Biržiška nurodė į pasikalbėjime dalyvavusį Trakų storastą Stanevičių (būsimąjį Varšuvos ministrį ir Vilniaus universiteto rektorių), pareiškdamas lietuviams šį asmenį netinkant; Vaižgantas neslėpė pasipiktinimo Biržiškos netaktu, bet Stanevičius nė tuomet nė vėliau nebuvo pašalintas.

Vaižgantas vis laukdamas, kad lenkai pagaliau susipras ir žmoniškai susitars su lietuviams, kai kada redakcijon atnešdavo ir švelnesnį straipsnį, kurio jau Stasys Matijošaitis, antrasis redaktorius, spaudon nepraleisdavo, arba - autoriui neprotestuojant - kryptiškai išlygindavo. Iš viso publicistinių lygmeniu kur kas žemesnis už Vaižgantą ir visuomenėje mažai bezinomas Matijošaitis vedamuosius parašydavo griežtesnius, bet labiau išlaikytus, pagrindinesnį negu Vaižgantas savuosius literatiškesnius vaižgantinius ("feljetoninius", kaip kad vilniečiai pasakydavo). Nepamiršę dar "viltinio" Vaižganto veikimo, Vilniaus lenkai savo spaudoje puldami "Nepriklausomą Lietuvą" taikė daugiausiai į jį, ne į nežinomą jiems ir slapyvardžiais besirašinėjantį Matijošaitį. Su Glos Litwy lenkų spauda turėjo savo "rokundas", nė kiek nemalonesnes negu su "Nepriklausoma Lietuva". Vilniaus lietuvių visuomenė, supranta, buvo Vaižganto pusėje, nors kartais kildavo su juo nesusipratimų.

(Bus daugiau)

PATIKIMAM ŽMOGUI PAVESKITE SAVO TEISIŲ SAUGOJIMĄ.

Lapkričio 4 d. atlikite savo pareigą - balsuokite už LOUIS J. LEFKOWITZ

Jūsų naudai dirbantį Vyriausią Valstybės Prokurorą

Lefkowitz visuomeniniame darbe jau 30 metų. New Yorko Valstybės žmonėms tarnauja 1928 m.

Lefkowitz būdamas 1928-30 m. New Yorko valstybės asamblėjos nariu pasižymėjo naudingais įstatymų projektais.

Jis buvo savivaldybės ir miesto teisėjas. Jo ilgametę tarnybą New Yorko valstybės žmonėms augštai vertino spauda ir organizacijos.

L. J. Lefkowitz

Lefkowitz sausio 9 d. 1957 m. Legislatūros paskirtas Vyriausiu New Yorko Valstybės Prokuroru.

Kaip patyręs teisininkas ir savo valstybės žmonėms pasišventęs Vyr. Prokuroras, pradėjo aštrią kovą prieš korupciją ir raketierius.

Lefkowitz būdamas Vyr. Valstybės Prokuroru, pasiūlė, visą eilę naujų įstatymų, kurie tinkamiau saugoja žmonių teises.

* Lefkowitz, būdamas New Yorko valstybės Vyr. Prokuroru, suvaldė akiplėšiškai savanaudžius biznierių, kurie apiplėšia vartotojus ir suvedžioja sąžiningus pirklius.

* Jis pravedė lavinimo programą, kuria pelno gavėjai pamokomi išvengti sukčių, bedarančių skylę jų kišenėse.

* Jis ėmėsi griežtų priemonių prieš kainų nustatymą ir teritorijų pasidalinimą pieno tiekimo srityse.

* Jis paskelbė visuotinį karą klastingo biznio steigėjams.

* Lefkowitz suvaldė antrųjų morgičių raketierius, apiplėšiančius mažųjų namų savininkus.

Įdant palaikius LEFKOWITZ pareigose Paspausk žemyn svirtelę 3 A ir palik ją nuleistą

CITIZENS COMMITTEE FOR THE ELECTION OF LOUIS J. LEFKOWITZ

VALLY'S Restaurant

Savininkas
JUOZAS VAIŽGANTAS
ir
JONAS ŠEJGIS
Vieta, kurią lanko visi senieji. Čia gimusių ir naujų lietuvių.
865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. PLaza 3-9838

V. PETRAVICIUS

PRIE GIRNU (Lino raižinys)

LIETUVIŲ GRAFIKŲ PARODA MIUNCHENE

Siuo metu Miunchene, Vokietijoje, vyksta lietuvių grafikų paroda, kurią suorganizavo Vokietijos krašto Lietuvių Bendruomenė, padedant ir globojant amerikiečių organizacijai Laisvoji Europa.

Parodoje išstatyti 35 darbai šių lietuvių grafikų: Pauliaus Augiaus, Alfonso Darbio, Viktoro Petraavičiaus, Romo Viešulo, gyvenančių Amerikoje, Vaclovo Rato, gyvenančio Australijoje ir Alfonso Krivicko, gyvenančio Vokietijoje.

Parodos atidaryme Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys Valteris Banaitis

pažymėjo, kad lietuviškosios grafikos pradžios reikia ieškoti senuose lietuvių liaudies raižiniuose, kurie labiausiai buvo paplitę Žemaitijoje. Čia XVIII ir XIX šimtmečiuose paprastas kaimo žmogus dideliu nuostirumu medžio raižiniuose vaizduodavo savo religinius pergyvenimus. Lietuvių dailininkų sukurti šv. Kazimieras, šv. Barbora, Kalvarijos kalnai dideliu savitumu išreiškė mąstantią, kenčiančią lietuvių tautą, kuriai istorija negailėjo ir dabar negaili sunkių bandymų.

Amžių glūdumoje pradus

turinti lietuvių kūryba išskleidė lapus ir sukrovė gausius žiedus Nepriklausomos Lietuvos gyvenime. Čiurlionio, Galanės, Varno, Galdiko, Dabuzinskio tradicijose išaugę jaunieji grafikai pasireiškė didžiausiu savitumu. Toji pat kūrybinė dvasia, kuri skatino sukurti pirmuosius liaudies meno raižinius, įkvėpė ir dabartinę lietuvių grafiką, kurioje atsispindi galvi lietuvių siela, pamėgusi simbolizmą ir mistiką.

Gausus ir šioje parodoje ryškiai atsispindys lietuvių grafikos palinkimas yra į pasakos motyvą. Štai Pauliaus Augiaus medyje išraižytos iliustracijos "Eglė žalčių karalienė", Vaclovo Rato medžio raižiniai iliustruoja pasaką "Jūratė ir Kastytis", Viktoro Petraavičiaus lino raižiniai "Mano gimtinė" skirti Gražinos Krivickienės dainų rinkiniui iliustruoti. Ypač Viktoro Petraavičiaus raižiniuose galvališkai atsispindi lietuvių meno estetikos įtaka.

Parodoje išstatyti to paties Petraavičiaus dar Vokietijoje sukurti lino raižiniai "Audroje" ir "Tremtiniai".

Lietuvis dailininkas mato visą pokario pasaulio tragikumą, mėgina išvelgti į pačias žmogaus gelmes ir visą tai atvaizduoti savo kūryboje.

(Nukelta į 11 psl.)

VISI LIETUVIAI BALSUOKIME
VIENINGAI IR VĖL IŠRINKIME
KAIP IR PRIEŠ
KETURIS METUS
AVERELL HARRIMAN
NEW YORKO GUBERNATORIUM

AVERELL HARRIMAN

★ Mes balsavome už Harrimaną todėl, kad jis buvo artimas mūsų reikalams, pažinojo komunistus ir vienas iš pirmųjų skelbė komunizmo pavojų Washingtone. Balsuokime už Harrimaną todėl, kad per savo buvimą gubernatoriumi jis išstesejo savo pažadus, duotus prieš rinkimus, būtent: Įstatymai -- teisė į darbą vyresniems žmonėms, padidinimas bedarbio pašalpos ir t. t., bendravimas su tautinėmis grupėmis, kasmet prieš Vasario 16 skelbdavo Lietuvių Dieną, išleisdamas proklamaciją.

★ Balsuodami už HARRIMANĄ į gubernatorių, HOGANĄ į senatorius ir už visus demokratų, balsuosime patys už save, nes Demokratų Partijos dėka mes, darbo žmonės, naudojames 8 darbo valandų, atostogų, socialinio draudimo ir kt. privilegijų teise. Komunistams okupavus Lietuvą, tas smurtas nebuvo pripažintas Amerikos vyriausybės esant demokratams administracijoje. Lietuvos atstovybės ir konsulatų veikia iki šios dienos.

★ Balsuokime už DEMOKRATŲ PARTIJĄ, nes ji yra mūsų partija, nes ji rūpinasi mumis. Rinkdami demokratų, mes renkame savo atstovus į valdžią, kuri gins mūsų reikalus. Balsuokime už Harrimaną į gubernatorių, Hoganą į senatorius, balsuokime už visus demokratų partijos kandidatus -- LINIJĄ B.

AMERICAN LITHUANIAN CITIZENS COMMITTEE
FOR HARRIMAN AND HOGAN

AR NEPAMIRŠAI BALFO VAJAUS?

Užpildyk ir siųsk šį lapuką:

Siunčiu savo auką \$ ..... lietuvių kankinių šalpos reikalams.

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Aukas siųskite šiuo adresu: UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

KAIP AŠ VAIDINAU VOKIETI KARINĖJE FILMOJE

Karinės temos filmų ekranuose yra dažnas reiškinys. Jos jau eilę metų yra užkariavusios rinką ir neatrodo, jog ateityje šio žanro filmai sumažėtų. Ir dabar beveik nėra tokios filmų studijos, kuri nesirengtų išleisti vieną ar kitą karinę filmą.

Kaip spauda praneša, netrukus dienos šviesą išvys viena iš siaubingiausių Korėjos konfliktų laikotarpio filmų "Pork Chop Hill", o kita iš marinių gyvenimo "In Love and War". Neseniai mes matėme filmą iš II pasaulinio karo laikų — "A Time to Love and a Time to Die", "Fraulein" ir kt.

Kai kuriose iš jų karo frontas užima pagrindinę rolę, kitose — tik vietomis į jį nusišėlama, paryškinant kurio nors veikėjo charakterį. Kai kuriose yra daug žudymų, žudymų, kraujo praliejimo; likusiose gana ryškiai žiūrovi gauna patirti visus fronto baisumus.

Bet šioje vietoje norisi šiek tiek pažvelgti į tokių filmų gamtinio procesą ir nupasakoti asmeniškus išpūdžius, patirtus "bekariaujant" vienoje

ED. SULAITIS

karinėje filmoje. Čia, žinoma, nenorima griauti filmo stebėtojo vaizduotėje esančio ištikinimo, jog filmuose vaizdai yra realūs, jog ten žūstą kovotojai daugiau nebeskella ar kad jų herojai yra žmonės ne iš šio pasaulio. Tie žiūrovi tegul ir toliau taip galvoja, kartu džiaugdamiesi ar verkdami su filmo vyraujančiais asmenimis, nes kitaip būtų nustota nemaža (domumo) žvelgti į ekrane beskubančius vaizdus.

Šių eilučių autoriui prieš 4 metus apie mėnesį laiko teko dalyvauti karinio filmo "To Hell and Back" pastatyme ir pačiam ne kartą "mirti" prieš filmavimo aparatus. Manau, jog šią filmą bent daugumai skaitytojų yra tekę matyti, todėl apie ją šioje vietoje nekalbėsiu. Tik tiek reikia pasakyti, kad joje patį vyriausiąjį vaidmenį vaidino pats filmo herojus — daugiausiai medalių užsitarnavęs Amerikos karys — Audie Murphy, šiuo metu fronto apkasus iškėlęs į

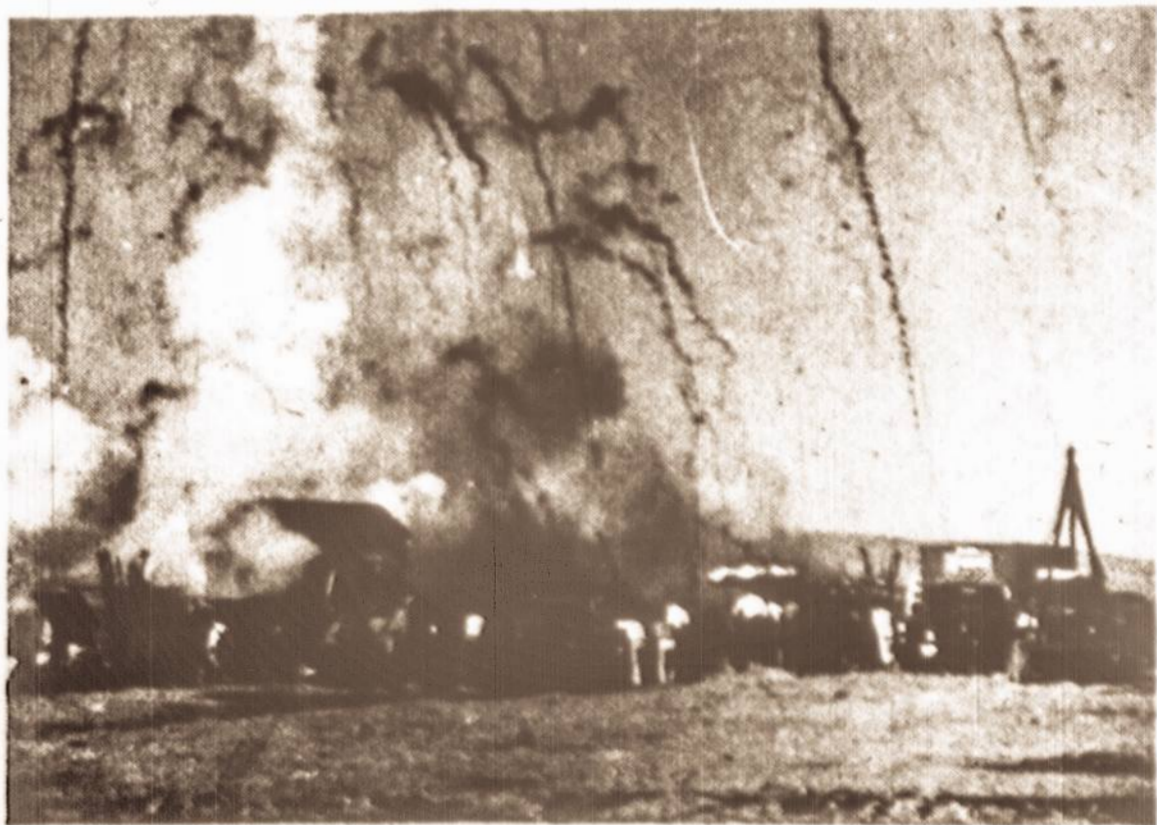
gerai apmokamą aktorius vietą Hollywoode.

Tada, betarnaujant JAV armijoje, kartą gavome pranešimą, jog mūsų būrys (apie 150 žmonių) esame išrinkti vaidinti filmoje. Dalis iš mūsų sakė bus vokiečiai, o dalis — amerikiečiai. Taip vieną gražią dieną išsiruosime į kelionę nustatyton vieton (apie 200 mylių nuotolyje nuo kareivių stovyklos), kuri buvo parinkta mūsų buveinei filmavimo metu. Čia gamta buvo gana įvairi ir tik apie 50 mylių spinduliu buvo galima rasti įvairių kraštų gamtovaizdžius, kadangi Klam filmui reikėjo Afrikos, Italijos, Prancūzijos, Amerikos ir Vokietijos vaizdų. Todėl mes, pagal reikalą, vieną dieną važiuodavome į "Vokietiją", kitą — "Afriką", ir t. t., nors mums tas užtrūkdavo tik valandą laiko.

Įdomios yra karo lauko scenos, kurių realumui dažnai kariniame filme nieko negalima priklinti: rodos ir šauna iš patrankų gana garsiai ir sprogtimai gana baisūs ir iš žmonių kraujas bėga ir pan. Tačiau mažai kas pagalvoja: kiek užtrūnka laiko tik vienam trumpam vaizdui padaryti. Čia tenka pastebėti, jog filmai nėra gaminami ištaisai, kaip juos matome ekrane, bet atskromis nuotraukomis — gabalais, kurie tik vėliau būna sulipdomi.

Dažnai užtrūnka apie 4 valandas, kol prisiruosiama vienai scenai — užkasamos sprogtamos medžiagos (ten, kur turi kristi sviediniai ar bombos), paruošiami užtaisymai, vaizduojantieji kulkosvaizdžių šovininių pataikymus, uždegami dėglai, turintieji sudaryti degančio miesto atmosferą ir padaromi kiti smulkūs darbai. Žinoma, nemaža laiko užtrūnka iki kol visi artistai ir statistai bei techniškas personalas gauna reikiamas instrukcijas. Tada režisieriaus žodis: "Ready! Action!" ir didelis "būm" nuskamba ore.

Gerai būtų, jog iš vieno karto paprastą nuotrauką būtų galima tiksliai padaryti. Tačiau tai labai retas atsitikimas, ir dažnai prireikia net 3-4 pakartojimų, naudojant

Taip atrodo filmo frontas, į jį žiūrint iš toliau. Nuotraukoje matyti dalis artistų, statistų ir techniškas personalas su savo įrankiais.

vėl naują sprogtamąją medžiagą ir kitus brangius prietaisus. Žinant, jog kiekviena minutė filmų kompanijai kainuoja netoli 1000 dolerių, galima spręsti kiek toki pakartojimai atneša nemalonumų.

Čia galima tai paliustruoti vienu įvykiu, kad mūsų atsiųztas šuo filmų kompanijai padarė apie 60,000 dol. nuostolių. Atsitiko taip, jog per vienos fronto scenos filmavimą, kuriai buvo ruošiasi apie pusdienį laiko, jau darbu išpušėjus, tas šuo pasimaišė netoli

filmavimo kameros. Filmavimas, savaime suprantama, turėjo būti nutrauktas ir vėl pradėta litanija iš pradžios: sudėliota sprogtamoji medžiaga, suvežti tankai ir kiti pabūklai, užtaisyti šautuvai ir pralūkurta taip brangios 4 valandos.

Šio filmavimo metu šių eilučių autoriui, atliekamam laikui nuo vokiečio ir amerikiečio kareivio vaidinimo, teko pačiam padaryti apie 1000 nuotraukų iš kurių kelias čia gali pamatyti "šio laikraščio skaitytojai".

Lietuvių Enciklopedijos talka

Lietuvių Enciklopedijos Administracija skelbia paskutinę Lietuvių Enciklopedijos talką iki 1959 m. balandžio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsiprenumeravusiems bus duodamos premijos.

Užsiprenumeravusieji nuo š. m. spalio 15 d. iki gruodžio 15 d. iš leidyklos nemokamai gauna: 1) Vinco Krėvės Raštų pilną komplektą (komplektą sudaro 6 tomai, kurių trys tomai jau išleisti, o ketvirtasis spausdinamas); 2) Lietuvos Žemėlapi ir 3) Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Prenumeratoriai, kurie užsisakys nuo š. m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d., gaus pilną Vinco Krėvės Raštų komplektą.

O tie, kurie užsiprenumeruos nuo 1959 m. vasario 15 d. iki tų pat metų balandžio 15 d., gaus Lietuvos Žemėlapi ir

Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Jau išėjusius L. E. tomus naujieji prenumeratoriai gaus išimokėtinai pageidaujamos sąlygomis. Už vėliau išleisimus tomus mokama normalia tvarka.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninis reikalas, o vaisius visų Lietuvių sutelktinių pastangų, vaisius, deja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių Lietuvių. Tad ir nuopelnai atitinkamai priklauso visiems tiems, kurie bet kuriuo būdu prie šio didelio darbo prisideda. Darbas kilnus, nes Lietuvių tautos ir valstybės kančios ir vergijos metais, jis skiriamas jos garbei ir pasididžiavimui. Darbas prasmingas, nes skirtas ne tik mokytis ir praturtinti kiekvieno mūsų žinyną, bet yra būdas ir priemonė išlaikyti Lietuvių kalbą ir Lietuviybę.

Argi nėra didelis pasididžiavimas prieš laisvas tautas, kad pavergtos tautos vaikai, plačiai pasiskleidę privertinėje emigracijoje, sutelktinėmis jėgomis sugeba tokį milžinišką darbą padaryti?

Ir Tu, Mielas pavergtos tautos Sūnau ir Dukra, prenumeruodamas L. E., esi tų sutelktinių jėgų dalininkas ir Tau kaip ir visiems bendradarbiams ir talkininkams, priklausys būsimųjų mūsų tautos kartų padėka ir tinkamas įvertinimas. Laukiame atsiliepiant.

LIEUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
265 C Street, S. Boston 27, Mass.

Vokiečių kareivius vaidinusių grupė su herojumi Audie Murphy (viduryje). Dešinėje stovi E. Sulaitis.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
1991 BROADWAY, NEW YORK 23, N. Y.
Telephone: LYceum 5-0900

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR SSSR
APMOKĖTU MUTU.

Veikia Intouristo Maskvoje leidimu jau 25 metai. Siuntiniai gauti PER PAŠTĄ įvertinami ir sąskaita išsiunčiama TĄ PAČIĄ DIENĄ. Patyrusių tarnautojų dėka, klientai, kurie atneša savo siuntinius į mūsų įstaigą, patarnaujami laike KELIŲ MINUČIŲ ir neturi laukti neatsižvelgiant į interesantų ar siuntinių skaičių. Tai užtikrina jums, kad jūsų dovanos pasieks jūsų gimines be bereikalingo atidėliojimo. Prašome duokite mums galimybės įrodyti mūsų GREITĖI, SUGEBĖJIMĄ, ATSAKOMINGUMĄ IR KIEKVIENAM PARODOMĄ DĖMESĮ.

Maloniai Jus kviečiame be jokių įsipareigojimų ateiti, nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9 ir 5, šeštadieniais tarp 9 ir 4 (sekmadieniais uždaryta) ir pažiūrėti kaip mes dirbame.

KALBA LIETUVIŠKAI

MES NE TIK PRIZADAME, BET DAROME.

Siuntiniai išsiunčiami kasdien.

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių, krikštynų, gimdantienų, pobūvių ir pan. nuotraukų.

Jums geromis sąlygomis padarys
VYTAUTAS MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

PARK FLORIST
MATTHEW MAZEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Škeriai nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

Elena Tumaite, Harrisono (N. J.) vienybiečių Jono ir Nelės Tūmų 15 m. anžiaus duktė, neseniai parašė laišką Wothington korp. prezidentui Walter H. Feldmanui, prašydama pataisyti tos dirbtuvės sireną, kuri savo dažnu ir įkyriu švilpinu neleidavusi jai ir jos motinai ramiai miegoti. Netrukus Elena gavo iš Feldmano laišką, kuriame jis pranešė, kad fabrikas su kainyvais noris gražiai sugyventi ir kad sirena pataisoma... Apie tai rašė The Newark Star-Ledger ir ta proga išdėjo šią Elenos Tumaite's nuotrauką.

Kremlius...

(Tęsinys iš 1 psl.)

ir dalyvauti Genevos pasitarimuose, kurie prasidės šį penktadienį. Tačiau, jeigu Sovietai ir po penktadienio tęs savo sprogdinius, tai Amerika sudarys planus bandymams atnaujinti.

Dulles sako, kad Amerika ir toliau dės pastangų tarptautinio nusiginklavimo susitarimo link.

Paliėtęs Tolinųjų Rytų klausimą, Dulles sakosi netikintis, kad kinų komunistai pradėtų kokių stambesnių žygių. Taiwano sąsiauryje, kas galėtų išprovokuoti karą.

PASTERNAK ATSIŠAKĖ NUO NOBELIO PREMIJOS...

Jei sovietų spauda sveikina paskyrus Nobelio premiją trims sovietų fizikams, tai smerkia, kam literatūrinė premija buvusi paskirta Borisui Pasternakui, prikišdama tame reakcinės politinės užmačias.

Kaip žinoma Švedų Akademija vaivikavo sovietų poetą Pasternaką už jo laimėjimus lyrikos ir epo srityje, o apie jo pagarsėjusį romaną "Dr. Živago" pareiškia, kad jis tęsia rusų epinę tradiciją, peržengdamas politines užtvanas. Nežiūrint, kad vakaruose šis romanas yra tapęs "best seller", Sovietų Sąjungoje jis nėra paskelbtas.

Boris Pasternak atsisakė nuo jam skirtos Nobelio premijos, pasiusdamas Švedijos Karališkosios Akademijos sekretoriui tokio turinio telegramą: "Dėl tos prasmės, kuri šiam atžymėjimui skiria visuomenę kurioj gyvenu, aš esu priverstas

atsisakyti nenupelnytos man paskirtos premijos. Nelaikykite mano savanoriško atsisakymo už blogą."

* Gydytojų komisija šiuo metu tyrinėja Irane seniausį, tur būt, pasaulyje žmogų Sayed Ali, kuriam yra 195 metai. Klausinėjamas apie savo ilgo amžiaus paslaptį, jis paaiškino, kad valgo jagurtą ir miežius, dirba kasdien ir nebijo mirties.

Jieškomas Martynas Sideravičius, atvykęs prieš pirmąjį pasaulinį karą. Jis pats arba apl. jį žinantieji prašomi pranešti šiuo adresu: Mr. J. Cernius, Post Office Box 22, Maspeth, N. Y.

Jack B. A. Dunn iš Westfield, N. J., Demokratų kandidatas į Atstovų Rūmus Elizabeth, N. J. Kongresinio distrikto, vietoj buv. Peter Williams. Dunn yra baigęs teisių mokslą, praeitame kare tarnavęs kaip pulkininkas ir dabar aktyvus New Jersey visuomenės bei politikos veikėjas.

Lietuviai Advokatai

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
ADPlegate 7-7083

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
11-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEwton 9-6620

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIU
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

SIUNTINIAI SIUNČIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ —

UKRAINA, LIETUVA, BALTGUDIJA, LATVIJA, ESTIJA IR KITAS RESPUBLIKAS.
Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitai mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Licensed by USSR)

135 West 14th Street, New York 11, N. Y.

Tel. CHelsea 3-2583

MUSŲ SKYRIAI:

141 Second Avenue
New York City
Tel. GRamercy 5-7430

332 Fillmore Ave.
Buffalo 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth St.
Boston 27, Mass.
Tel. ANdrew 8-5040

132 Franklin Ave
Hartford, Conn.
Tel. CHapel 6-4724

39 Raymond Plaza W.
Newark, N. J.
Tel. MArket 2-2877

11339 Jos. Campau
Detroit 12, Mich.
Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
Philadelphia 23, Pa.
Tel. WALnut 5-8878

900 Literary Rd.
Cleveland 13, Ohio
Tel. TOWer, 1-1461

Visais klausimais, ryšyje persiuntimo siuntinių Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atydzius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Pradžiuginkite savo gimines ir draugus nusiųdami jiems **Kalėdinį siuntinį**. Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites (oro paštu laike 7 - 12 dienų).

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

AR NEPERMOKATE UŽ savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų
moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas
yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui,
geresnei savo apsaugai ir
greitesniam patarnavimui,
reikalaujant nuostolių
atlyginimo.

KREIPKITĖS:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 QUEENS BLVD., FOREST HILLS 75, N. Y.
Tel. VIRginia 3-1477

Namų adresas:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir
patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius
-- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių --

L. MOLIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užėigų Brooklyne.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-9533

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.

Telefonas POplar 9-9352

MARY PAIAUIS

RESTAURANT, BAR & GRILL

Kviečia visus atsilankyti, linksmai laiką praleisti
ir su draugais sueiti.

Phone: EV 2-9141

337 ST. NICHOLAS AVE. BROOKLYN, N. Y.
(Ridgewood)

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: VIRginia 3-3544

Lietuvių vadovaujama
Schuyler Savings & Loan Association

OF KEARNY, N. J.
įsteigta 1924 m.
24 Davis Avenue Kearny, N. J.
Telefonas WY 1-7260
Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius,
nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6
iki 8:30 v. v.
KAPITALAS \$1,700,000 MOKAMA 3%
Aprausta iki 10,000 dol.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street 700 Caroline Ave.
Brooklyn 1, N. Y. N. Valley Stream, N. Y.
MAin 4-6400 VALley Stream 5-0783
LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus,
įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir
valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirki-
mui piniginių perlaidų (MONEY ORDERS).

kreiptis

HAVEN REALTY
Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477

Kasdien - 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadieniais - 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI
MEDŽIAGAS SIUNTIAMIEMS (LIETUVA,
GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite išitikinti, koks
didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas

Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų
artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos
žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.

148-09 Jamaica Avenue Jamaica 35, N.Y.
(Išilpti Sutphin Blvd. Stotyje) Tel. AXtel 7-6082

SALE 50% OFF SALE

ANNUAL FLOOR SAMPLE AND
GENERAL WAREHOUSE CLEARANCE

Modern Bedroom Suites	\$90.00
Modern 3-pc. Living Room	129.00
Convertible Studio Couches	49.00
Hollywood Beds - Ensemble	39.00
Hiriser Folding Cots	19.00
Cotton Mattresses - all sizes	9.95
Famous Make Hotel Type Innerspring Mattress	14.95
Orthopedic Hair Innerspring Mattress and matching box spring 2 piece set	49.00
Steel Bed Frame Casters	6.95
Dinettes	39.00

CONVENIENT TIME PAYMENTS
FOR REAL SERVICE
AND SATISFACTION
See Us First

CYPRESS BEDDING AND MATTRESS CO.

3 Floors of Fine Bedding and Furniture
3427 Fulton Street Brooklyn, N. Y.
(near Lincoln Avenue)

APplegate 7-8802

CLEVELANDO LIETUVIAI

J. ANTANAITIS

ČIURLIONIEČIŲ IŠKILMĖS

Spalio 18 - 19 dienomis Čiurlionio ansamblis Clevelande minėjo nepaprastą įvykį - savo namų atidarymo iškilmės. Dainos menu užkariavę lietuviai ir amerikiečiai dėmėsį bei įvertinimą, Čiurlioniečiai ligšiol dar nesijautė stipriai išskūrę šiame krašte. Didelį jiems rūpestį ir nepatogumą sudarė patalpų klausimas nuolatiniams jų repeticijomis. Tik dabar jausis patogiai savo namuose.

Tai nėra vien tik Čiurlioniečių laimėjimas. Jų namai bus kultūriniai namai visiems, ypač šios kolonijos lietuviams. Nors Čiurlionio ansamblio pasirinktas kelias - lietuvių liaudies dainos yra persunktos romantika ir melancholija, tačiau šiuo atveju jis pasirodė ir praktiškas bei realus. Bene bus tai pirmoji naujosios lietuvių emigracijos organizacija, sugebėjusi įsigyti savo namus.

Sventės išvakarėse Čiurlionio ansamblio pirmininkas inž. Jaunutis Nasvytis ir ansamblio vadovas muz. Alf. Mikulskis su ponis sukviatė lietuviškos spaudos atstovus priėmimui. Ta proga painformavo, kaip savo namus įsigijo.

Galvoti apie savo namų įsigijimą Čiurlioniečius vertė pats gyvenimas. Nuolatiniams repeticijomis už patalpas išmokėdavo didesnes sumas sveitėmėms, jau nekalbant apie visus nepatogumus. Čia jiems į pagalbą atėjo SLA Vykdytaryba, paskolinama 23,330 dol. Pats ansamblis pajėgė įnešti tik keletus tūkstančius dol., ir tai suaukotų ar paskolintų geradarių. Ansamblio vadovybė tikisi artimiausioje ateityje sutelkti bent 5,000 dol. namų mokėjimui. Turint galvoje gausius Čiurlionio ansamblio rėmėjus ir bičiulius, reikia tikėti, kad tai jiems pasiseks. Juk tai ne pripuolamai Čiurlioniečių namai pavadinti kultūriniais namais. Čia jau buvo ir bus įvairūs lietuvių suvažiavimai, parodos, minėjimai, pobūviai bei sueigos. Čia bus nuolatinė praktiška lituanistinė mokykla. Nes čia koncentruojasi lietuviškasis jaunimas veiklai savo gimtajai kalbai.

Čiurlionio ansamblio nuetas kelias yra tolimas ir platus. Jo pradžia siekia Vilnių 1940 m. Tuo metu, kai raudonasis okupantas pirmą kartą pavergė Lietuvą, kai jo smurto įšgal mūsų pasipriešinimas kitaip buvo neįmanomas, Čiurlionio ansamblis liaudies daina išėjo galvinti lietuvių tautos.

Nuo Vilniaus 1940 m. iki šių dienų Clevelande Čiurlioniečiai atliko apie 700 koncertų ir turėjo per 3,500 repeticijų! Tai skaičiai, kurie rodo jų veiklos apimtį. Keitėsi žmo-

nės, vieni atėjo, kiti išėjo, bet toje pačioje Alf. Mikulskio vadovybėje Čiurlioniečių liaudies daina visuomet liko žavi, jaudinanti ir patraukli.

Kaip namų atidarymo kalboje dr. S. Biežis teisingai pastebėjo, vien tik išlaikyti lietuvių anaipol dar nepakanka, bet reikia ją ugdyti, kad ta idėja plėstųsi ir stiprėtų. Ansambliui, chorai ir jų lietuviškos dainos yra tos priemonės, kurios suburia mūsų jaunimą lietuviųbei.

Namų atidarymo proga Čiurlioniečiai gavo visą eilę sveikinimų, tarp jų Ohio gubernatoriaus C. W. O'Neill, konsulo P. Daužvardžio, Chicago vyrų choro, SLA centro, Dainavos ansamblio ir kt.

Iškilmų dieną prie Čiurlioniečių gražiai talkos būdu atremontuotų namų pasodintas vilties žuolas, kaip simbolis lietuviams išlikti šioje stipriai, kaip žuolas prie Nemunėlio... Pirmąsias žemes ant vilties žuolo šakny užpylė ponis S. Smetonienė ir A. Mikulskis. Namų įvertinimo apeigas atliko kun. Dziegoraitis.

Į kalbų ir pranešimų iškilmingame posėdyje pasiskėjo, kad namų įsigijimui reikėjo nugalėti daugelį sunkių kliūčių. Ne tik piniginių, bet ir teisinių bei administracinių. Visa tai Čiurlioniečiams atliko adv. Julius Smetona. Namų pagražinimui bei vidaus išpuošimui daug prisidėjo skulpt. Raulinaitis. O patys Čiurlioniečiai tam tikslui talkino apie 600 darbo valandų! Dabar patys namai kurkas puošniau atrodo, negu jie buvo pirkti. Namai yra universiteto rajone, 10908 Magnolia Drive, Cleveland, Ohio.

Sventės proga Čiurlionio ansamblio garbės nariais pakelta: dr. S. Biežis, K. Karpis, inž. P. Ziūrys, solistės Augaitytė ir Krikštolaitytė.

TRUMPAI

Po sunkios ir trumpos ligos Poliklinikos ligoninėje mirė naujosios kartos ateivis Mykolas Ratus, gimęs Lietuvoje, Anykščių parapijoje. Veliomis buvo aktyvus lietuviškųjų organizacijų narys, Lietuvos kariuomenės savanoris, daugelio lietuviškųjų laikraščių skaitytojas, tarp jų ir VIENYBĖS. Kaip žmogus buvo malonus, sugyvenamo būdo, nuolatiniu rėmė lietuvišką veiklą darbu ir aukomis. Paliko seserį E. Tamakauskienę, Elizabeth, N. J.

Ryškium su artėjančiais gubernatoriaus rinkimais, Respublikonų partija suruošė gausų tautybų atstovų priėmimą. Dalyvavo ir lietuvių grupė. Lietuvių o kartu ir pabaltiečių lyderis yra adv. J. Smetona.

Inž. Jaunutis Nasvytis, jau eilę metų dirbęs vienos firmos mechaninės inžinerijos srityje, užpatentavo metalo formavimo savo išrastą mašiną. Šios mašinos pagalba pigiau ir patogiau gaminamos įvairios lėktuvų, automobilių ir kt. dalys.

Ohio lietuviai gydytojai Clevelande turėjo savo metinį suvažiavimą. Nutarė ir vėl skirti 1000 dol. premiją lietuviškam kultūriniam įvykiui atžymėti 1959 m.

PARENGIMAI

Akademinis Skautų Sąjūdis Clevelando skyr. lapkričio 9 d. Lietuvių salėje, rengia vaidinimą: Inspektorius atvyksta.

Pirmosios Apylinkės susirinkimas šaukiamas lapkričio 9 d. 11:30 v. (po pamaldų), Lietuvių salėje. Tariamai įvairūs reikalai susiję su apylinkės gyvenimu ir bus išsamus pranešimas iš PLB Seimo, kurį darys dr. K. Ambrozaitis, Seimo atstovas.

Pirmosios apylinkės Vaidilos teatras, minėdamas savo veiklos penkį metų sukaktį, lapkričio 15 d. Lietuvių salėje stato A. Landsbergio "Penki stulpai turgaus aikštėje". Šis dramos veiklas yra laimėjęs pirmą premiją skelbtame šios rūšies veikalų konkurse. Konkursą skelbė ir juo rūpinosi Apylinkės valdyba.

LVS "Ramočė" Clevelando skyrius lapkričio 22 d. Lietuvių salėje, rengia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą. Šia iškilminga proga bus pašventinta skyriaus vėliava.

Lietuvių Studentų Santara, Clevelando skyrius, lapkričio 29 d. Lietuvių salėje, rengia koncertą ir šokių vakarą.

Lietuvių Radijo klubas, gruodžio 6 d. Lietuvių salėje, rengia vakarą. Vaidinimas - A. Landsbergio Vėjai gluosniuose.

Pirmosios Apylinkės valdyba rengia Naujųjų Metų sutikimą Lietuvių salėje. Smulkesnės žinios bus paskelbtos vėliau.

Apylinkės valdyba numato rengti jaunimo vakarą 1959 m. sausio 17 d. ar 24 d. Lietuvių salėje. Jaunimas kviečiamas šiam įvykiui rengtis.

Apylinkės valdyba pakartotinai kreipiasi į visų lietuviškųjų organizacijų vadovus ir prašo, kad ruošdami vakarus, koncertus ar kitokio pobūdžio didesnes apimties parengimus, juos įregistruotų, kaip ligi šio laiko buvo daroma, apylinkės valdybos parengimų kalendoriuje. Jei paskutiniu metu įvyko kaikurių nesusipratimų parengimų reikalu, tai tik ne dėl apylinkės valdybos kaltės.

Pranešti: 1269 Carlyon Rd. ar skambinti MU 1-5378. (JV)

Istorinė apysaka

P. Tarasenka

MOTERYS IR VAIKAI LAUŽUS UŽKURĖ...

Vandenį virino, dervą tirpino nelauktiems svečiams

— Nebaisūs tie nelabieji, kurie tamsiomis naktimis sukurius suka. Ne nuo jų mes pilį saugom. Baisėsniai kryžiuočiai, kurių ne tik naktį, bet ir dieną galima sulaukti.

— Taip, taip... — patvirtino draugo žodžius laibasis, — bet nelabieji juos apsedę ir varo į mūsų kraštą geriems žmonėms pikta daryti.

— Dabar, atrodo, jų ir nelabieji nepajėgs iš vietos išjudinti: juk mūsų su kunigaikščiu Kęstučiu jiems Prūsijoje gerai kailį išpėrė. Mūsų pilies tie nelabieji tai nedrįsta nei pulti, nei žygiuoti pro ją.

— Taigi, taigi... — pritarė laibasis, — taip buvo, kai dar bajoras Giniotis valdė, o dabar kas mūsų pilį apgins? Kariaunos mažai, šimtininkas Budrys senas, Giniotienė — silpna moteris.

— Neplepėk niekų. Budrys — prityręs karys, nors jau ir senas, bet dar stiprus ir gali vadovauti.

— Taip, taip... o dabar, kai užšalo, kryžiuočiai visur praeis. Sargybos gali jų nepastebėti, ir, žiūrėk, jie netikėtai mūsų pilį užgrius.

— Užgrius — ginsimės. Visi vyrai ir moterys iki mirties kovosim. Tiems nekviestiems svečiams vaišių turime parengę.

— Taigi... Baisūs metai. Visą žiemą naktimis danguje dievų ryškė kaboję. Ne prieš gera ji virš pilies švietė.

— Nutilk, kad tave nelabieji griebtų! — supyko pagaliau drūtas.

— Taigi, taigi... kam piktąją dvasią šauki. O štai ir ji! — išsigandęs suriko laibasis ir griebė draugą už rankos. — Štai jis... nelabasis... Štai!

Tuo metu iš tamsios kuoro pastogės staiga išnėrė kažkoks gyvis ir, garsiai nusikvatojęs, dingo tamsoje.

Nekreipdamas dėmesio į draugo išgastį, drūtas tarytum sustingo, žvilgsniu nulydėjęs „nelabajį“ į nakties tamsą.

— O, ten tai tikri nelabieji atslenka... — tarė jis, akylai žvelgdamas tolymon.

Vakaruose, kur atidžiai žiūrėjo drūtas, juoda nakties tamsa pradėjo švisti. Greit danguje išplieskė raudona pašvaistė. Netrukus sušvito ir antroji, ryškesnė, po jos trečia, ketvirta.

— Tai pavojaus laužai! — įsitikino drūtas. — Kryžiuočiai į pilį atžygiuoja. Trimituok pavojų! — suriko jis draugui.

Šių draugo žodžių ir tolymoj degančių pavojaus laužų išgąsdintas, laibasis drebančiomis rankomis grobstė prie šono kabantį tauro ragą, bet niekaip negafėjo jo sučiupti. O kai sučiupo ir pridėjo prie lūpų, tai jokio garso negalėjo išpūsti.

— Kad tave nelabieji griebtų! Trimituok pavojų! — griebė draugą už rankos ir, purtydamas jį, šaukė drūtas.

Kiek atspėkėjęs laibasis pradėjo trimituoti. Sujudo pilyje ir papilyje trimitą išgirdę žmonės. Kalbėjo, šukčiojo, klausinėjo. Netrukus pas sargybinius į kuorą atėjo šimtininkas Budrys, o su juo dar keli ginkluoti vyrai.

— Koks pavojus? — pasiteiravo, bet, pažvelgęs pro kuoro angą ir pamatęs tolymoj degančius laužus, be sargybinių aiškinimo suprato: — Kryžiuočiai! Į mūsų pilį žygiuoja!

Kuri laiką visi vyrai kuore atidžiai sekė tolymoj degančių pavojaus laužų pašvaistę.

— Jona, Zovada lekia... — pratarė įsiklausęs Budrys. — Tai skuba mūsų žvalgai.

Tikrai nakties tamsoje iš pradžių vos girdimai, o vėliau vis aiškiau ir aiškiau kaukšėjo skubančių arklių kaupės. Netrukus raiteliai atsirado ties pilies vartais ir pradėjo juos daužyti.

— Kas ir ko atiojote? — pasiteiravo iš kuoro Budrys.

— Tai mes, vade. Paliūnų sargybiniai: Butkus ir Miškinis. Kryžiuočiai į mūsų pilį traukia! — atsakė žvalgai.

— Ar dang jų?

Daug, vade, ne mažiau kaip penkis šimtinės. Raiti jėga, pėsčiom sliūkina. Paskui jų raitai trata! — kalbėjo vienas žvalgas.

Tai jau ne ramių kaimų plėsti, o mūsų pilį pulti žygiuoja. Ratuose siendaužius ir svaidykles vežasi! — ramiai aiškino Budrys, gerai pažindamas kryžiuočių puolimo būdus.

Tuo laiku pavojaus trimito ir kaimynų priekelti kieme ir ant sienų susirinko visi pilies ir papilio žmonės. Stebėdami jau gėstančius pavojaus laužus, jie tylomis šnekučiavosi. Kai nulipęs nuo kuoro Budrys priėjo prie susirinkusiųjų, Giniotienė paklausė:

— Sakyk, Budry, ar didelis pavojus mums gresia? Ar visi pilyje ginsimės? Gal moterims su vaikais reikia bėgti į miško slėptuves?

Kiek pagálvojęs, Budrys atsakė:

— Visi pilyje liksime, bajorė. Dabar, kai pelkės užšalusios, kryžiuočiai su šunimis lengvai suras ir slėptuves. Yra kuo pilyje apsiginti. Vyrai per du šimtus turim. Ginklų netrūksta. Nemažai akmenų ir rąstų prie sienų guli. Be to, jūs, moterys, mums padėsite. Užtrukus kovai, kaimynai į pagalbą ateis.

— Seneli Budry, ir aš kovosiu. Moku taikliai strėles leisti. Aš kryžiuočiai į akį pataikysiu! — siūlėsi prie Budrio pribėgęs Giniotienės sūnus Alpas.

— Gerai, gerai, vaiku! Drauge kovosime, už tavą piktiesiems kryžiuočiams keršysim! — drąsino berniuką Budrys.

— Neleisiu tavęs, Alpai, į kovą, nė nesiprašyk! Kur slepies? — šaukė berniuko auklė, vaikydamasi narsuolį. Negalėdama jo sulaikyti, senutė pagaliau kreipėsi į motiną: — Padėk suvaldyti išdykėlį. Juk dar mažas drauge su vyrais kovoti!

— Tikrai, mielas Alpai, dar mažas esi. Tik trukdysi vyrams. Klausyk Gailės ir su ja būk. Budry, ką isakysi mums, moterims, daryti? — paklausė Giniotienė.

— Jūs, moterys ir vaikai, pilies kieme laužus kurkite: akmenis kaitinkite, vandenį virinkite, dervą tirpykite. Geras vaišes nekviestiems svečiams parengsime. Papilio žmonės, kraustykitės į pilį. Priešui priartėjus, padegti papilio trobas: mums bus šviesiau, o priešui — karščiau. Tiltą suardyti, vartus iš vidaus akmenimis ir rąstais užversti. Vyrai, ant sienų!

Ne veltui vėlyvą rudens naktį degė vakaruose pavojaus laužai, ne veltui raudonos jų pašvaistės kėlė skomantiečių nerimą. Dar už dviejų mylių nuo Skomantų pilies žvalgai susekė bežygiuojančią pilies kryptimi ilgą kryžiuočių vorą. Jos priešakyje jojo du jos vadai, riteriai kryžiuočiai, ir, paširpę nuo žvarbaus vėjo, retkarčiais kalbėjosi.

— Po velnių! Kada gi pagaliau baigsis toji baisi naktis! — keikėsi vienas.

— Vardan Dievo Tėvo ir Sūnaus, ir Dvasios Šventosios. Amen! — garsiai žegnojosi antrasis, greta jo jantis riteris, išgirdęs draugo keiksmą. — Liaukis minėjęs tamsos valdovo vardą vidurnaktį, broli Rudolfai!

— Kaip nepasiūsti po velnių ir tą be galo ilgą šaltą naktį, ir, kaip pats sakei, josios valdovus, kurie toje tamsoje gal ne tik mūsų sielų, bet ir nuodėmingų kūnų iš už kiekvieno krūmo tyko, broli Hermanai?

— Neklausau... negirdžiu tavo biarios kalbos, broli Rudolfai! Vardan Dievo Tėvo ir... — vėl žegnojosi dievobaimingasis brolis Hermanas, — kam pragaro jėgas šauki, kodėl buri nesėkmę mūsų šventam žygiui?

— Drąsiai velnius miniu todėl, kad joju šalia tavęs ir tavo maldos mane nuo jų apsaugos! — pašiepė draugą Rudolfas.

— Vardan Dievo Tėvo... — vėl sumurmėjo brolis Hermanas. — Liaukis šaukęs piktąsias dvasias vidurnaktį. Nuo pragaro jėgų malda, kryžiumi, šventu vandeniu patį visuomet, kaip riterių kunigas, apsaugosiu ir į amžiną dangaus karalystę vartus atidarysiu, bet nuo piktosios dvasios apstėtų lietuvių nei malda, nei kryžius, nei šventas vanduo nepadeda. Nei pats, pragaro valdovas šėtonas taip nuo šventoje kryžiaus nesiraito, kaip niršta ir raitosi tie pagėnys, kai imi juos krikštyti!

(B. d.)

AMERIKOS LIETUVIAI
ir angliškųjų skolinių
ZODYNAS

Knyga, kurios visi laukė, bet labiausiai tai Valparaiso Universiteto ir kitų universitetų ir kolegijų buvusieji lietuviai studentai. Ji yra pirmoji knyga, kurioje plačiai aprašomos mokyklos, lankytos senosios Amerikos lietuvių inteligentijos, aprašomi ir veikusieji tose mokyklose lietuvių kalbos kursai; aprašoma ir pati inteligentija. Be to, daug pasakytą apie tuometinės lietuvių spaudos kalbą, apie privatus ir papines mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Antroje knygos dalyje eina Angliškųjų skolinių žodynas, kuriame daug duodama gyvosios kalbos pavyzdžių, labai aiškiai parodančių šnekamąją Amerikos lietuvių kalbą. Knyga didelio formato, 366 psl., kietais viršeliais, gerame popieriuje, kaina tik \$5. Rašykite: dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Precious Amber Nugget With Golden Rope Chain. KAINA \$6.00

GINTARAS
GRAŽIAUSIA DOVANA

Brangi atmintis kiekvienam lietuviui. Tradicinis papuošalas visą metą.

89-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS,
L. I., N. Y.

Tel. HA 9-5855

Lengva pasiekti: auto iki 31st Ave. Northern Blvd. IND sub. iki Roosevelt Ave. Stoties. IRT sub. iki 74th St. Port Bus iki 31st Avenue.

KARLONAS

FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.

280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

J. Markiewicz

AND SONS, INC.

Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

JOHN BALTADUONIS
Frankford Avenue

C A F E

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

**VYTAUTAS BELECKAS
SALĖS IR RESTORANO
SAVININKAS**

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinomis kainomis.

**LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS
Baras ir Restoranas**

Lietuviškos gamybos
pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GĖRIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
SPAUDOS KIOSKAS.

Salės šokiams vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreipiamasi klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI**JUOŽAS GARŠVA**

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAK AUKŠAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams.

Grafikai

(Atkelta iš 6 psl.)

Veržlus ir dramatiškas savo kūryboje šioje parodoje yra Alfonsas Krivickas ir žymių vietą joje užima tik užsieny kurti pradėjęs grafikas Romas Viesulas. Tai gal vienas dinamiškiausių lietuvių grafikų jau išjęs į amerikiečių grafikų tarpą, dalyvavęs virš šimtą kartų bendrose parodose Amerikoje ir kiais metais gavęs Guggenheimo premiją, kurią nori sunaudoti seniai puoselėtai idėjai iliustruoti ir liuksusiniu leidiniu išleisti lietuvių liaudies dainų rinkinį su tekstais lietuvių ir anglų kalbomis. Viesulo ištautos parodoje litografijos "Šviesa danguje", "Poncijus Pilotas", "Mergaitė ir paukštis" ir kt. yra dramatiški, kupini gilios rimties, susimąstymo ir mistikos. (ab)

Abstraktus meno atstovų šioje parodoje pasireiškia Alfonsas Krivickas ir žymių vietą joje užima tik užsieny kurti pradėjęs grafikas Romas Viesulas. Tai gal vienas dinamiškiausių lietuvių grafikų jau išjęs į amerikiečių grafikų tarpą, dalyvavęs virš šimtą kartų bendrose parodose Amerikoje ir kiais metais gavęs Guggenheimo premiją, kurią nori sunaudoti seniai puoselėtai idėjai iliustruoti ir liuksusiniu leidiniu išleisti lietuvių liaudies dainų rinkinį su tekstais lietuvių ir anglų kalbomis. Viesulo ištautos parodoje litografijos "Šviesa danguje", "Poncijus Pilotas", "Mergaitė ir paukštis" ir kt. yra dramatiški, kupini gilios rimties, susimąstymo ir mistikos. (ab)

RESPUBLIKONAI AR...

(Atkelta iš 3 psl.)

Net užsispyrusi demokratė kaip Rooseveltienė andai pareiškė, kad Hogano neindosuojanti.

Reikia žinoti, kad JAV stiprumas priklauso ir nuo paskirų valstybių tinkamo susitvarkymo, jų ūkinio klestėjimo, jų gerovės. Iš čia kyla klausimas kas turi būti New Yorko valstybės gubernatorius sekančius keturis metus. Turime du aptariamus kandidatus, tai Rockefellerį ir Harrimaną. Pirmasis jaunas, veik trisdešimt metų praleido, eidamas atsakomingas pareigas ne tik savo šeimos milžiniškose įmonėse, bet ir valdžios administracijoje — net prie trijų Amerikos prezidentų.

Mes žinome, kad antrojo pasaulinio karo metu Harrimanas buvo JAV ambasadorium Maskvoje ir Londone. Tuo būdu jis buvo patarėju ar frankiu Roosevelto ir Trumano, kada sprendėsi Europos tautų likimas, kada ir Lietuva neteko savo laisvės. Rockefelleris tuo metu dirbo Pietų Amerikoje ir

Washingtonė, kovodamas su komunistų įtaka.

N. A. Rockefelleris žada skirti visas savo jėgas New Yorko valstybės ūkiui kelti, jos būziniui stiprinti ir t. t. Juo galima tikėti, nes jis visada buvo idealistas.

Nežiūrint naujų imigrantų, New Yorko valstybė kasmet netenka po 150 tūkstančių gyventojų. Ir tai vyksta Harrimano laikais.

N. A. Rockefelleris žada daryti viską, kad New Yorko valstybės ūkis ir žmonių gerovė klestėtų, eity pažangos keliu, kaip ir visas Amerikos gyvenimas.

Taigi, nėra abejonės, ką turime rinkti New Yorko valstybės gubernatorium.

Mūsų teisių saugojimas taip pat yra svarbus dalykas. Todėl svarbu kas sekančiais keturiais metais bus New Yorko valstybės vyriausiasis prokuroras. Juo dabar yra Louis J. Lefkowitz. Jį 1957 m. sausio mėn. paskyrė New Yorko valstybės legislatura. Per ta pora metų jis parodė, kaip reikia ginti žmonių teises. Jis pradėjo kovą prieš raketierius. Jis suvaldė juos. Jis per trumpą laiką padarė daug, ir todėl turi likti savo vietoje.

Taigi, ir čia aišku, už ką reikia balsuoti.

Inž. J. Valaitis prašo pranešti, kad Sviesa ir Santara Naujus Metus sutiks McAlpen viešbutyje, New Yorke.

**REPUBLIC WINE
& LIQUOR STORE**

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

WHITE HORSE TAVERN

Baras, Restoranas ir Salė

86-16 · WHITE HORSE TAVERN · 86-16

Įvairiausi gėrimai ir šviežias, pirmos rūšies maistas. Salė pramogoms ir susirinkimams NEMOKAMAI. Visi Woodhaveno ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

PRANAS BRUČAS

White Horse Tavern Savininkas

86-16 JAMAICA AVENUE

WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9519

VIENYBĖ

J. P. Bubnis, prisiųsdamas savo prenumeratą, tą pačią progą primena, kad jis su žmona jau 20 metų, kai Miami, Floridoje. Anksčiau Bubniai gyveno Long Island. Bubnis žada parašyti Vienybei iš lietuvių gyvenimo Floridoje.

I. Dovydėnas, K. Ostrauskas, dr. J. Kaupas, J. Mikuckis buvo atvykę į New Yorką ir dalyvavo Lietuvių Rašytojų Draugijos metiniame suvažiavime.

Alg. Gustaitis ir J. Kaributas yra įtraukti į filmų spaudos atstovų sąrašus Hollywoode, kur nuolat dalyvauja įvairiuose parengimuose.

P. Leveckienė, dr. M. Zukauskienė, A. Sileikytė ir Eglė Zilionytė lankėsi pas Wagnerienę, ryšium su įvykstančia moterų paroda New Yorke.

A. Endriukaitytė, N. Krinikaitė, G. Nutautaitė, L. Tomkutė, V. Daugirdas, A. Jonušonis, G. Ridikas šiomis dienomis įstojo į Brooklyno Operetės choro narių tarpą.

W. J. Vitkus, dailininkas, šį šeštadienį ir sekmadienį, lapkričio 1 ir 2, nuo 2 iki 5 v. p. p. North Greenwich, Conn. (Old Bedford Road, netoli Locust St.) turės savo darbų parodą.

U. Bacevičienė keletui dienų buvo išvykusi į Glen Burnie, Md., pas sūnų leit. Algirdą Bacevičių.

Bladas Jankus, biznierių, ilgametis Vienybės skaitytėjas ir rėmėjas, praleidęs vasarą Long Island ir Kanadoje, grįžęs su žmona į Alkona Beach Florida, žiemos sezonui. Jankai Floridoje turi savo namus.

B. Babrauskas, buvęs Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas, dalyvavęs praeitą šeštadienį Brooklyne įvykusiame rašytojų suvažiavime, išskrido atgal į Chicagą.

V. Zukauskas, aktorius, lapkričio 8 d. gastroliuos Detroite, o lapkričio 15 - Chicagoje.

VI. Baltušaitis, solistas, Apreiškimo parapijos vargonininkas ir tos parapijos choro vedėjas, lankėsi Vienybės redakcijoje.

Atidaro dantų gydymo kabinetą

Dr. S. Bintakienė

Šiais metais dr. Bintakienė išgijo New Yorko valstybės dantų gydytojo licenziją verstiti privačia praktika. Odontologijos mokslus ji jau baigė Lietuvoje 1942 m. ir vertėsi privačia praktika Kaune. Nuo 1947 - 1949 m. buvo Pabaltijo Universiteto Odontologijos skyriaus HAMBURGE-PINNEBERGE instruk-

torė. 1950 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Brooklyne. Tais pačiais metais gavo fellowship Guggenheim dantų klinikoje ir joje dirbo iki 1952 m. Norėdama išgyti New Yorko valstybės dantų gydytojo licenziją privačiai praktikai, įstojo į New Yorko Universiteto College of Dentistry 1955 m. Baigė mokslus 1958 m. gaudama dantų chirurgės daktarės vardą ir tuo pačiu laiku išlaikė nacionalinius ir New Yorko valstybinius egzaminus. Dr. Stanislava Bintakienė atidaro savo kabinetą 16 Linden St., Brooklyne (Broadway Jamaica linija - Gates Ave.

IŠNUOMOJAMAS
didelis butas patogioje ir gražioje miesto dalyje, su šiluma ir visais kitais patogumais. Ereptis nuo 10 iki 12 val. rytais šiuo adresu: 429 Highland Ave., Kearny, N. J. Tel. WY 8-5032.

Galima ją pasiekti jos vyro dr. Bintakio telefonu GL 5-3012. Linkime dr. Bintakienei sėkmės naujame dantų gydymo kabinete.

Dr. F. D.

Sportas

Lapkričio 2 d. LSK vyrų futbolo komanda žaidžia pirmenybių rungtynes prieš Hota SC. Rungtynės įvyks lietuvių aikštėje, New Farmers Oval. Pradžia 12:45 val. ir 2:30 val.

Spalio 26 d. skelbtos varžybos tarp LSK ir Passaic SC, dėl lietingo oro buvo atšauktos. Lietuvių futbolo komanda, kuri šiame pirmenybių sezone nėra laimėjusi nė vienu rungtynių, lygoje stovi paskutinėje vietoje su 4 - 15 įvaičių santykiu. LSK įvarčius yra įmušę sekantieji: Didžbalis, Steponis, Remeza ir Butrimas.

* Lapkričio 1 d. LSK mažųjų komanda (iki 13 metų amžiaus) susitinka su Ukrainian SC Rungtynės įvyks 2 val. New Farmers Oval. 3 v. p. p. toje pačioje aikštėje įvyks varžybos tarp LSK jaunučių (iki 15 metų amžiaus) ir Newark Ukrainian SC.

VIRŠUJE: Spalio 26 d. Brooklyno Liet. Pil. Klubo salėje įvyko Vlodo ir Konstancijos Misiūnų 25 m. vedybų sukakties minėjimas, kuriame dalyvavo arti 200 svečių. Buvo pietūs, vestuvinis tortas ir gėrimų. Minėjimui ir programai vadovavo V. Bunkus. Buvęs ilgametis biznierių Vladas Misiūnas su žmona šia progą, be nuoširdžių sveikinimų, gavo daug gražių ir vertingų dovanų. Nuotraukoje, Misiūnai, su giminėmis bei anūkais. Iš kairės į dešinę: (sėdi) J. Misiūnas, V. Bunkuvienė, Konstancija ir Vladas Misiūnai, Iz. Misiūnienė, St. Misiūnas su žmona Marija. Stovi: p-nia Withe, V. Bunkus, O. Mažeita-vičienė, A. Misiūnas, Ald. Misiūnienė, J. Javis, adv. A. Weslan su žmona Marija, St. Misiūnas, Jr., Anastazija Javis, E. Misiūnienė, Edv. Misiūnas. Ant grindų, sukaktuvinių anūkal. Šokiams grojo J. Kazakevičiaus orkestras.

V. Gedgaudo nuotrauka

* Lapkričio 1 d. įvyks krepšinio rungtynės tarp Lietuvių Atletų Klubo ir St. Marks komandų. Rungtynių vieta Eastern District YMCA, 179 Marcy Ave., Brooklyne. Pradžia 7 v. vak.

* Lapkričio 9 d. 8 val. Apreiškimo parapijos salėje ruošiamas sportininkų vakaras.

Spalio 26 d. Brooklyne įvykusio Lietuvių Rašytojų Draugijos suvažiavimo prezidiumas: (iš kairės) O. Balčiūnienė-Audronė, L. Dovydėnas, K. Grigaitytė-Graudušienė, J. Mikuckis. Suvažiavimui pirmininkavo L. Dovydėnas. Suvažiavimas patvirtino naujai išrinktą LRD valdybą, kurią sudaro: J. Tysliavė, P. Naujokaitis, A. Landsbergis, P. Jurkus, S. Zobarskas, K. Grigaitytė-Graudušienė ir L. Zitkevičius. Iš Chicagos buvo atvykęs B. Babrauskas, 7 metus ėjęs LRD pirmininko pareigas, kurias šiame suvažiavime perdavė naujai valdybai. Buvo priimta keturi nauji nariai. Šiuo metu LRD yra arti 100 narių. Suvažiavimas, be kita ko, nutarė pavesti valdybai išrinkti Juri Komisiją literatūrinėms premijoms skirti. Po suvažiavimo, toje pačioje Liet. Pil. Klubo salėje, įvyko literatūros vakaras. Savo kūrinius skaitė: L. Zitkevičius, K. Grigaitytė-Graudušienė, J. Mikuckis. Trumpai kalbėjo: B. Babrauskas, L. Dovydėnas. Be to, aktorius K. Vasiliauskas skaitė V. Kudirkos "Lietuvos Tiltas".

V. Maželio nuotrauka

Lapkričio 3 - 9 d. d., New Yorke, Regiment Armory patalpoje, Park Avenue ir 34 g. kampas įvyks

TARPTAUTINĖ MENO IR PRAMONĖS PARODA

kurioje dalyvauja virš 30 tautybių moterų organizacijų. Jų tarpe ir lietuvių dviejuose paviljonuose išstatys mūsų liaudies meno ir dailės kūrinius.

Paskutinę parodos dieną lapkričio 9, 2 - 3 val. p. p., sekmadienį bus lietuvių programa, kurią atliks Operetės choras, diriguojamas J. Cibo ir J. Matulaitienės šokių grupė.

Programai vadovaus M. Jokubaitienė.

Kviečiami visi gausiai atsilankyti, bilietus iš anksto įsigyjant pas J. Ginkų, Jokubaičius, Liet. Atletų klube ir pas visas Liet. Moterų Atstovybės nares.

LIET. MOTERŲ ATSTOVYBĖS KLUBO VALDYBA